

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארנ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מרה שהו'ף לפניו ק'עז'מי
עז'מים ולנצח נצחים (אשר בחל).

למוד יומי

ב'בלי י'רושלמי ת'וספתא
בעריכה מפארת מוקדת ומפסקת

פרשת נשא תשפ"ב

היכל הקודש ברסלב

181 Huschke Road, Liberty NY 12747

היכל הקודש

כארא פארק

1011 41 Street
Brooklyn NY 11219
718.384.1652

היכל הקודש

קרית יואל

8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
845.243.0563

היכל הקודש

מאנסי

32 Dolson Road
Monsey NY 10952
347.733.7551

היכל הקודש

וויליאמסבורג

27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
718.384.1652

היכל הקודש

קרית יואל

8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
845.467.5299

היכל הקודש

בלומינגראוו

24 Merriewold LN S
Monroe NY 10950
845.238.0804

צו הערן די

הערליכע שיעורים

פונעם ראש ישיבה שליט"א
דופט:

קול ברסלב

212.444.9191

חיזוק פאר די אידישע שטוב

212.444.9169

ג'דפס ע"י

קרן הדפסה
היכל הקודש

181 Huschke Rd.
Liberty, NY 12747

718.387.2691

www.BreslevCenter.com

לכון גדול, דחתם רובו ונאן דקסוה ולא יפר. אבל אלמנה לכתן גדול, כי הובי ולא קסוה בכחובתה. דחא פי לה כחובת כדאמר לעיל (פהא) - הובי נמי לא קסוה בחפרת נדריה. ואובלת - בניו תרומה תרומה דרבנן - ולא בעי אוקומי אפילו תרומה דראייתא. ומשום דקטן אוכל בגלות הוא. דחא בעיא דחא בפיך "דרשי" (במות קרב וקדי.) אי בת דין מצוין להפריש לא אלא קרב. אי אפשיטא. ועוד דאובלת בניו - משמע דאפילו כי גדלה אובלת מבה ודא, אף על פי שערין לא בעל.

אבל תרומה נטמא משלם בו - תרומה לא שיק לפטרו משום דקם ליה בדרבה מניה. אפילו לאבי דאית ליה חבן חבן (ל.ב.) אילאי דרבי נחניא בן הקנה דאפילו מביה ביד שמיז הוא עשה מביה ביד אדם תשלומין. דשא תרומה, דגלי קרא בחדאי. "דוקי" חזקת מביה עילוי. ועד אומר רבינו יצחק. דאפילו תרומה לכפרה קאתו. ולא שיק קם ליה בדרבה מניה. כדאמר במסכת תרומות (פרק ז משנה ד) שאפילו ארצה הבקן למחול - אוני יכול למחול. ואפילו אבל תרומה משל עצמו - מפריש קין דראי לחיות קרש לעצמו. וכן משמע בפרק "כל שעה" (פסחים ל.בא.) דלרבי יוסי דשרי חבן חבן בסתא בנהא. דהאובל תרומת חבן בסתא במודי - פון מון תשלומין לרבי נחניא בן הקנה. אבל בשונג - חייב אף על גב דלא גלי קרא בבית אלא משום דבשונג אתו תשלומין לכפרה. ואפשר דאם אבל תרומה בבידי שפישור לרבי נחניא בן הקנה. משום דבמודי לא אתו לכפרה. שרי הבקן יכול למחול בדרתן במסכת תרומות (פרק ז משנה א.) אי נמי מדיחבי משום דמראגהה קייח. כדאמר ביאלו גערוח (כתובת ר.א.) **בשונג** תשלומי תשלומין בו - אן לפרש דאי שונג מודי אבילה קאי, כדפריש רבינו יודנה בן נחן. אבל תשלומין הם במודי. דאם בן במודי אמיא אתו תשלומי תשלומין דאפילו סובין יכול לשלם. ותשלומין אן נשתיין קרש. אלא ראה לרבינו יצחק שונג מודי תשלומין קאי. כדפריש בקיטוס. והדיא דקאמר הוינן בה במודי אן תשלומי תשלומין תבא עליו בריכה בו, אף על גב דכי משום חילין נטמא געמיז תרומה נטמא - מבט כל מקום אבל עליו בריכה. ודא נדפסר דוא. שמשלם יתור מזה

שפסידו לכו. **חסורי** מחסרה כי אבל תרומה טורה בו - ואם תאמר: אי לפי דמיז משלם כשמשלם כאן חילין טמאין אמאי תשלומי תשלומין? והלא דן נשתיין תרומה טמאה. ואינם שוים כתרומה טורה שאכלו ויש לומר. דמשלם חילין נטמאין כל כך ברעשעשע תרומה נטמאה היו שוים להספק כתרומה טורה שאכל. ומכל מקום קטנין ליה כשמשלם במודי. אף על פי ששים חובו תרומה טמאה ומשלם מודי ולא קפין עליה ויבא. **איל** בן ומקדש אשה בו - ואם תאמר: ולמה אתי מרדקח דמראיתא תשלומי תשלומין. ועשת תרומה. וקאמרי נבנן דאין תשלומין ויה חילין שתיין לרבינו אומר רבינו יצחק. דזהו מעי למימר ד"אין תשלומי תשלומין דקאמר - הייתי לגבי דא דהרד"י למריהו. ולעילם תרומה הוה. ואם תאמר. ומאי מרדקח מקדושתו? ולמה היינו משום דהפקר. בית דין היה הפקר כדאמר לעיל (פס.ב.) ואומר רבינו יצחק. דהבא את שייך לומר קן. דמה פשע ביה שיש לה להפקי ממונזו **הלא** אמר דמראיתא ארצוי מרצה ותנן על מה הוצינן מרצה בו - תימה דבדוקמין רבתי (בבב.ב.) וכיכרע צולין (פסחים פ.ב.) פריך ליה אדרי. ומשני. ריבא את שיליא. דה אמר טמאה בין בשונג בין במודי וריקתו בשונג - הורגה. במודי - לא הורגה. וחד אמר אפכא. דהבא משמע דחודא מתניתין איירי מדראייתא. וחדא מדרבנן ואומר רבינו יצחק. דהם לא מי פשעו דרך דקניין בין במודי בין בשונג היינו מדראייתא. אבל מדרבנן במודי - לא הורגה. ומשמע כיון דקנה סתמא ופסק הילכה אתה לאשמועינן. דבין בשונג בין במודי מרצה אפילו מדרבנן. והבא נכחה נמי שפיר. דמאמר דקני דרעין מרצה בין בשונג בין במודי אטמאה או אורקה. למי כדאית ליה ולמר כדאית ליה - מדראייתא ליכא לפלוני. ומריה תרידו בין בשונג בין במודי. וראה לרבינו יצחק. דבא סברא פליגי. אמר סבר. דבטמאה איכא למוקס טפי במודי. דהוי אתחלתא דפסולה. ולא עביד נמי גמזו בשעה שנטמא. ובר סברא בורקה שייך למוקס טפי. שנקריב דבר טמא לגבה חילא מילתא טפי.

ועל הכשר - לא דאמר (פסחים ע.א.) כי שד אף על פי שאן כשר - נפקא מינה בזה שהצין מרצה על הובש. דמשו ליה כי טוחו דלמקדקיה בפירו. ולאפקיה מדי מעילה. כדפריש בפרק "ביצה צולין" (שם ע.א.) אבל תודיע כשר באכילה - לא מצי ריעו ציץ. כדמוכח הוות. **בין** ביהודי בין גבוי - כמאן דאמר נטמא חרובי בעבור. (א"ל) דלמאן דאמר דהורה בעבור - לא בעי ציץ לרצוי. כדמוכח ב"כיצר צולין" (שם.)

אבל תרומה - בשונג משלם חילין חסורים - דכתיב (ויקרא ב.ב.) 'ונתן לבת און דקדוש' - דבר וראי לחיות קרש בפרק 'כל שעה' (פסחים ל.ב.א.) בשונג תשלומי תשלומין - לא בשונג שלם נטמאין. כסבור טורחים הם. כמדין אן תשלומי תשלומין - דקסנין איה. **תבא** עליו בריכה בו - אמאי קסת ליה? מאי מודי יש כאן, אף על פי שירדע שחן נטמאין - ותמיון דוא לתשלומין הנטמאין. דאבל

מניה ובן - ואף על גב דתשלומין נעשים תרומה, ולא חוי ליה בימי נטמאה - דא מודא לתשלומין משלם אכיתון. תרומה נטמאה - חזיא לאבילה - כדן טורח קאי עלה בעשה בפרק "העריל" (יבמות ע.ג.) ובקן טמא קאי עלה במיתה, דלא חלק הבתוב לגבי נטמאה תנוה בין קרשים טורחים לקרשים נטמאין. כל דהו - דאפילו חילין נטמאין. **הבא** דמראיתא תשלומין מעליא נעשו - דחילין נטמאין נמי ראיין לחיות קרש. כדריבי אילע לעיל (יבמות פ.ב.) ואמר רבנן אן תשלומי תשלומין בו - מרדכי מאיר קמתיב. קפמו שונג אמו מודי איכא בנייהו - לרבי מאיר בשונג תשלומי תשלומין. ולא בעי תשלומי חו טורחים. ואתו רבנן למימר בין בשונג בין במודי בעי מיהדר תשלומין. אבל בעלים נכתבו - ולא בעי לאתויי קרבן אחרטא. שב ואל תקשה - לאו עקדה היא. כגון אבילת בעי עשה היה. ואמר רבא. שב ואל תאכל - לאו עקדה בריים הוה. אלא ממילא דא מעיקרא. אבל תרומה דקאמר לא עשה ואל כלום. ומפקת ליה לרצלין - עקדה ממש דא.

רבי מאיר - דרעני למיהדר שלומי חילין טורחין? אי הכי סומכוס היינו רבנן? אמר רב אחא בריה דרב איקא: קנפו שונג אמו מודי איכא בנייהו. תא שמעי: דם שנגמא ורוקן, בשונג - הורגה, במודי - לא הורגה. ויהא תבא, דמראיתא ארצוי מרצה. **דתינאי**: על מה הוצינן מרצה - על הדם. ועל הכשר, ועל החלב שנגמא בין בשונג בין במודי, בין באוגם בין ברצון, בין ביהודי בין בגבוי, ואמרי רבנן לא הורגה, וקא הדר מעייל חילין לעורה! אמר רבי יוסי בר תינאי: מאי לא הורגה דקאמר - דלהתיר בשר פאכילה, אבל בעלים נתכפרו בו. סוף סוף קמתעקרא אכילת בשר, וכתוב: "אכלו אתם אשר כפר בהם" מלמד שהכפרנים ואכלים ובעלים מתכפרים! אמר ליה: שב ואל תעשה שאני. אבר

1 אכל תרומה - בשונג משלם חילין חסורים - דכתיב (ויקרא ב.ב.) 'ונתן לבת און דקדוש'
2 דבר וראי לחיות קרש בפרק 'כל שעה' (פסחים ל.ב.א.) בשונג תשלומי תשלומין -
3 לא בשונג שלם נטמאין. כסבור טורחים הם. כמדין אן תשלומי תשלומין - דקסנין
4 איה. **תבא** עליו בריכה בו - אמאי קסת ליה? מאי מודי יש כאן, אף על פי שירדע שחן
5 נטמאין - ותמיון דוא לתשלומין הנטמאין. דאבל
6 מניה ובן - ואף על גב דתשלומין נעשים
7 תרומה, ולא חוי ליה בימי נטמאה - דא מודא
8 לתשלומין משלם אכיתון. תרומה נטמאה -
9 חזיא לאבילה - כדן טורח קאי עלה בעשה
10 בפרק "העריל" (יבמות ע.ג.) ובקן טמא קאי
11 עלה במיתה, דלא חלק הבתוב לגבי נטמאה
12 תנוה בין קרשים טורחים לקרשים נטמאין. כל
13 דהו - דאפילו חילין נטמאין. **הבא** דמראיתא
14 תשלומין מעליא נעשו - דחילין נטמאין נמי
15 ראיין לחיות קרש. כדריבי אילע לעיל (יבמות
16 פ.ב.) ואמר רבנן אן תשלומי תשלומין בו -
17 מרדכי מאיר קמתיב. קפמו שונג אמו מודי איכא
18 בנייהו - לרבי מאיר בשונג תשלומי תשלומין.
19 ולא בעי תשלומי חו טורחים. ואתו רבנן למימר
20 בין בשונג בין במודי בעי מיהדר תשלומין. אבל
21 בעלים נכתבו - ולא בעי לאתויי קרבן
22 אחרטא. שב ואל תקשה - לאו עקדה היא.
23 כגון אבילת בעי עשה היה. ואמר רבא. שב
24 ואל תאכל - לאו עקדה בריים הוה. אלא
25 ממילא דא מעיקרא. אבל תרומה דקאמר לא
26 עשה ואל כלום. ומפקת ליה לרצלין - עקדה
27 ממש דא.

20 **רבי מאיר** - דרעני למיהדר שלומי חילין טורחין? אי הכי סומכוס היינו רבנן? אמר רב
21 אחא בריה דרב איקא: קנפו שונג אמו מודי איכא בנייהו. תא שמעי: דם שנגמא ורוקן,
22 בשונג - הורגה, במודי - לא הורגה. ויהא תבא, דמראיתא ארצוי מרצה. **דתינאי**:
23 על מה הוצינן מרצה - על הדם. ועל הכשר, ועל החלב שנגמא בין בשונג בין במודי, בין
24 באוגם בין ברצון, בין ביהודי בין בגבוי, ואמרי רבנן לא הורגה, וקא הדר מעייל חילין
25 לעורה! אמר רבי יוסי בר תינאי: מאי לא הורגה דקאמר - דלהתיר בשר פאכילה,
26 אבל בעלים נתכפרו בו. סוף סוף קמתעקרא אכילת בשר, וכתוב: "אכלו אתם אשר
27 כפר בהם" מלמד שהכפרנים ואכלים ובעלים מתכפרים! אמר ליה: שב ואל תעשה שאני.
אבר

1 **אמר** רב ששת קאסא - דא מצי לשנויי דמתניתין כרבי מאיר, דבימוט (פ.ה.) מעשר
 2 ראשון אסור לרבים, דבימי מתרומה דהכי קאמר: מה תרומה מותרת לזונה - אף
 3 מעשר כן. דאפילו רבי מאיר מודה דזונה לא מיתסרא במעשר, דלא ליפני מתרומה לגבי
 4 דא, משום דמה תרומה לא מיפסלה מתרומה אלא בביאה דמיפסלה לבתנה, אף במעשר
 5 נמי לא מיפסלה במעשר אלא בביאה דמיפסלה

6 **בא** ליה, דעל כרחיך בביאה דמיפסלה אלא בביאה דמיפסלה
 7 נמי לא מיפסלה במעשר, דמדיכא סלקא דעתך דמיפסלה
 8 אלא דאי לרבי מאיר נמי שריא, אם לא מטעם
 9 קאסא כדקאמר, ושנא לרבי מאיר דוקא מיפסלה
 10 בביאה מעשר דקאסא שתושב כורה חור אומר
 11 מעשר, אבל לרבנן לא שייך לקנסה, דלא נרעה
 12 כדמתניתין רבי מאיר היא, אי נמי, אפילו
 13 כרבנן דקאסא שלא ליח מעשר לה, אף על פי
 14 שמותרת לאוכלו.

15 **בל** שן מציאתה ומעשה ידיו שמעון הוא -
 16 דכל קניס, ודחשיב קנס מה שדמיא מציאתה
 17 ומעשה ידיו לבעל, משום דאיכא לה איבה, וגם
 18 מתוך כך אין לה מנותח, וכלל מקום קאמר לקמן
 19 מדרדה לדידה, משום דהגם נשים מעשה ידיון
 20 ערפת ממונותותיק.

21 **הני** דמחיים קיס - דאם תאמר, כיון דרבי
 22 שמשון מודה דרבייהו זני ונאח - ומה -
 23 אלאמא אפילו שנת גירשה זו ונשא זה, ודבריה
 24 הלי טעמא, כדאמר לעיל (פ.ה.), דמאי טעמא
 25 נפיה אה כן לא תתיבב, שנא אימרו גירשה זה
 26 ונשא זה, ונמצא נשא גרשתא אחוה ואומר רבתי
 27 יצחק: דנכלל מקום, כיון דלא קניס לארזי מיתה -
 28 לא דחישינן, מריו דהוה אנתקשה אדתיך כן בא
 29 בעלה, דמומרת לה.

30 **על** פי בית דין הוא דבעיא גטא על פי עדים
 31 גט ביאי גטא - ודאם תאמר: דהכי דמיקד
 32 מזה דעל פי עדים מותרת לחזור לרבנן? לעולם
 33 אימא לך דאסורה, אף על גב דלא בעיא גט, מריו
 34 דהוה אנשאת על פי בית דין לרבי שמעון, דאמר:
 35 אדיו ואדיו לא בעיא גט - ודאפילו הכי מודה רבי
 36 שמעון בשנאת בעיך אדיו דתנא חזי מודה ואומר
 37 רבתי יצחק: דאין ראיה מדרבי שמעון לרבנן,
 38 דלרבי שמעון ליה קאסא דגט בשום מקום.
 39 אבל רבנן, דקאסא לחריציה זני מזה ומזה על
 40 אחא, אם אימא דהוה קאסין כעני עדים חזי
 41 ביאי גטא, ומדלא בעיא גט - משום מיתה דלא
 42 קאסא בשני עדים, ומותרת לחזור.
 43 רבינא

44 **קניס** ודחשיב קנס מה שדמיא מציאתה ומעשה ידיו
 45 ודחשיב קנס מה שדמיא מציאתה ומעשה ידיו
 46 ודחשיב קנס מה שדמיא מציאתה ומעשה ידיו
 47 ודחשיב קנס מה שדמיא מציאתה ומעשה ידיו
 48 ודחשיב קנס מה שדמיא מציאתה ומעשה ידיו

1 **פשיטא** - זונה היא. ליה נשבעת - וחיישין שמוא בעולה לברי. או שנבעלה בעלה
 2 נות - בןן לבני רעבא וחלל, וכל דקא דאמר ביאלמנה לבןן דגדלי' (בבבב סו.ה.)
 3 דמיפסלא בוד בןן בתן מתרומה - גבי ליה לא מפלי מעשר. בתרומה דרבנן - דאילו
 4 בתרומה דאורייתא לא איצטרך למינהו, דכיון דקאסא אפמער - כל שכן אתרומה.

5 **בתובה מאי עבדיה** - דא תנן ברישא: אף לה
 6 בתובה? בתובה גבי דירבין - דתנן בבבבבות
 7 (נ.ב.) בתובה גבי דירבין דירבין לבי מיטאי
 8 איתון דיתן כספן כתובתין יתר על חולקתן רעם
 9 אחרתון, ואם מתה בחייו נטאש שניה, ולידה לו
 10 ומת הוא, נמי כדעב אפילו חן נקבות טעלין
 11 כתובה אמר, כמי שחבב גמור שרתי תאלמנה
 12 מנאביך, ובני ראשונה, אם שי וכהים - טעלין
 13 כתובה אמר, ואף על גב דמתה בחייו, דרבנן
 14 תקון כתובה גבי דירבין כדו שקיפין אדום ותן
 15 לבתו כבנן, ודבא לא שקלי דירשין וליה כתובה
 16 גבין דירבין, אלא בני הכשרה טעלין כתובה
 17 אמר, ודחשיב חולקתן כשניה, ולא מיבב בשנת
 18 - דרבנן קנסתה, אחוי של שני חולין מדרבנן -
 19 מדאורייתא לא רמיא קניה, רבנן הוא
 20 דאצטרך לחיוב מיתבן גמור, ושנא אימרו:
 21 גירש זה ונשא זה, כדאמרן לגבי גט, כיהא
 22 דקניס לטורא לא קניס - דקנתי: כיהא קניה
 23 אותה לטורא ערתה, וכן דיתבא תותיה -
 24 ואיכא למימר: אמי לקומיה, ודאזיל ונתנה בה
 25 מנהג נשים, ואפילו הכי לא קניס, כל שכן
 26 בתובה, דהוה תחלה גירושין כי שקלה כתובה.
 27 דמחיים - בחייו בעלה, נשאת שלא בשית -
 28 רבי שמעון קאמר לה בקמייתא - בריאתה או
 29 לחיצתה כו', בשנאת בער אחוה, מכלל דבעיא
 30 - רבנן עליה דרבי שמעון טיפסא, שדמבנן
 31 בעדים, כל עריות - שאמרן שוק עררה, אין
 32 צירכות זני ממוט - אם ניסת למי שריא עררה
 33 עלה, חוץ מאשת איש - בשנאת בער אחוה על
 34 פי בית דין, דאצטרך רבנן גטא כדאמרן
 35 במנותיק, לא ביאי גט - דאנשהי איה, קניס
 36 בהוראתן - דהוה ליה קאסא בער אחוה, כיון דאיש
 37 אשתי - כיהא כדון על אשת איש, ונאסרה
 38 על בעלה, בשנאת איש באשה - ולא נאסרה
 39 אדיו ואדיו לא בעיא גט - מדקא מרמי ליה
 40 לדון ולישנא, אלא רבנן היא -
 41 מיניה בעדים מודה, לעולם רבי שמעון היא -
 42 דך קמייתא, דקנתי חוץ מאשת איש כו', כבינות
 43 איש באשה - בפניהו שמתכוון לקסאה, דבעיא
 44 גטא, כשלא כבינות - כבא על הפניה שלא
 45 לשט דרשין, לענין איסורא - ולעולם אשתי
 46 סלקא דעתך מיערקא: כדון אשתי באשתי,
 47 ומיהו לענין גט לא קמייר, דאף על גב דמדמי
 48 לה לדון - בעיא גטא, ולא

37 **שמעתתא** הלכה - מפלג דפליגי, מאי הוה לה למיעבד - מיאונם אנהו, ועוד תנא: כל עריות שפותרה אין צירכות הימנו גמ חוץ
 38 מאשת איש שניסת על פי בית דין, על פי בית דין הוא דבעיא גטא, על פי עדים לא בעיא גטא, מיני? אילימא רבי שמעון - על
 39 פי בית דין מי בעיא גמ? והתניא, רבי שמעון אומר: עשו בית דין בהוראתן - כדון איש באשה, על פי עדים - בשננת איש באשה,
 40 אדיו ואדיו לא בעיא גמ, אלא לאו - רבנן היא, לעולם רבי שמעון היא, ותריץ הכי: רבי שמעון אומר עשו בית דין בהוראתן -
 41 כבינות איש באשה ובעיא גמ, על פי עדים - כשלא כבינות איש באשה וכלא בעיא גמ, רב אשי אמר: לענין איסורא קנתי, והכי
 42 קאמר: עשו בית דין בהוראתן - כדון איש באשה ומיתסרא על בעלה, על פי עדים - בשננת איש באשה ולא מיתסרא על בעלה,
 רבינא

יבמות. האשה רבה - פרק עשירי דף צב עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזליץ)" תוספת

1 כל קלא דבתי נשואין - ש מפרשים דוקא ריבא הקול שתחלת הנשואין היו
2 באיסור, ולקלא כי האי לא חיישין, דמערבד נשואין מתמתו דקיי בה נבלתא, ושק
3 הוה אבל במאי דהוה אחר נשואין - אסרין שפי כבלא, ולפי זה אתי שפיר הדיא דרבנן
4 לדעיל (ברב,ב), ואומר רבינו יצחק: דאי יצחק, לומר כן, כדרייא אמרין בגיטין (א,א) דבבל
5 עשו לא חיישין, ענין נבי כתב נט לאותו דאי שבת

6 **כל קלא דבתי נשואין לא חיישין, מהו דתימא:**
7 **הואיל ואתאי לבי דינא ושרינן בקלא דקמי נשואין**
8 **דמי ותימסר, קא משמע לן, "ניפת על פי בית**
9 **דון תצא וכו'". אמר ועיר: ליתא למתני' מהדני פי**
10 **מהדני, דתני פי מהדנישא: הורו בית דין ששקעה**
11 **המה וקבסוף ויחה - אין זו הוראה אלא בעית.**
12 **ורב נתנן אמר: הוראה היא. אמר רב נתנן: תדע**
13 **ההוראה היא, דבכל התורה מופיע עד אחד לא**
14 **מתנין, והבא מתנין. מאי מעמא, לאו משום ההוראה**
15 **היא? אמר רבא: תדע דעמות הוא דאילו הורו בית**
16 **דין פחלב וברם לחיתורא, ותרד הוה מעמא לאיפריא,**
17 **כי תרדי אמרי והתירא לא משתנין להו. ואילו**
18 **הבא דתתא עד אחד שרינא, אתו תרי אסרנא, לא**
19 **תרי אתא עד אחירנא שרינא, אתו תרי אסרנא, לא**
20 **משום דעמות הוא? ואף רבי אליעזר קבר דעמות**
21 **הוא, דתניא רבי אליעזר אומר: יקוב הדיון את ההר**
22 **ותביא המאת שמינה, אי אמרת בשללמא דעמות הוא**
23 **- משום הכי מתיא קרבן, אלא אי אמרת ההוראה**
24 **היא - אמאי מתיא קרבן? ודלמא קסבר רבי אליעזר**
25 **יחיד שעשה בהוראת בית דין חיביב? אמר, כה**
26 **"יקוב הדיון את ההר"? "הורוה בית דין להנשא בו".**

27 **אבל** בחמים אומרים אין ממוז מיבמה - ואם
28 תאמר: הא משמע בגיטין דאפילו לרבנן
29 חייב ממוז במכמה לשוק, דבפרק חורק (גיטין פ.ב)
30 בעי והלמנו אמשנה וכל עייתו שאמור צרותין
31 מותרות, נשאו - אף, זנו - לא, למא תודי
32 ונשאת בשני עדים, כמו שזוהיה מותרת לבעל אם
33 היה קים.

34 **אמרין על פי בית דין הוא ומפטר, אלא**
35 **תולקין אור עניק דהריס, אמרין: שטא**
36 **הוא, דאעו סמוך, ותביא חטא שמינה. אמר**
37 **מאי יקוב בו' - מרתני הכי, משמע דאי לא**
38 **מענין בה שפיר - לפס ריהטא הוה פטר לה**
39 **כל שכן אלמנה לבת - דלכבי לא שרינה. על**
40 **כל ביאה וביאה - קסבר רבי אלעזר ביאה**
41 **מחלקת, וטעמא מנכסת כריתות (ט,א), קרבן**
42 **אחד על הכל - והואיל ואלו נרע לה בעיתים**
43 **והדיא לא יכאבכל שדו ודתי חלב בתעלם אחד.**
44 **משנה** ואחר כך מת נבך - ולא הוזקק
45 לייבם, ונשאת לשוק, ראשון ואחרון - מפרש
46 בגמרא. פטור - ורבי עקיבא מוחקמא, דאמי
47 (בבבא מט,א) שי ממוז מחייבי לאין קיים היה
48 כשניסת, חולד הראשון - שהיה לה בעוד
49 חי. **נמרא** אין ממוז מיבמה - ששאל לשוק
50 בלא חליצה, והואיל וליתה עליה אלא בלא.
51 אין חטא - ותיבסי אומרים אין ממוז שיהיה
52 אלמא מבייא להו דשי ותיבי ליהו, דאמי
53 ממוז מתן, דאמי רבי עקיבא הוא, דאיבי
54 חטא בפרכ דהדולץ (בבבא מט,א) אליבא דרבי
55 עקיבא, דאמי שי ממוז מחייבי לאין קיים היה
56 דמתמת קורבה, כגון אנטס אבוי לרבי יהודה
57 דאמי: קאי עליה בלא, בפרכ 'שטאין' (בבבא
58 זכ,א) וזא, כגון נשאת את החלוצה דקאי עליה בלא
59 בבבא (דברים ב) ולא קורבא הוא, חיי ממוז.
60 מחייבי לאין נירי - כגון יבמה לשוק דומה
61 לה.

1 כל קלא דבתי נשואין - כגון כחן שנשא אשה, ואחר כך יצא עליה קול גורשה או זונה.
2 כיון דאמי לית דין ושרינן לה - והאיל והתורבה לבא לבית דין לחתירה - אלמא
3 ביה הוה מפקסין ליה סדוק נשואין, והלכך כמי שיצא הקול מאותה שעה דמי, קא
4 משמע עליו. חזרי ביה דין ששקעה חמה - שבחה, והחירו לעשות מלאכה, אין זו הוראה
5 ולסמוך עליה ולפטרן יחיד שעשה על פיהם.

6 או אם שני עבור על פיהם - אין מכיאיין פי'
7 כשאר העלם דבר, אלא כל אחד שכבה או
8 שעררה. שאין זה העלם דבר, אלא טעות
9 כסבורים שבא בעולם דבר שלא בא, דהא לבולי'
10 ועלמא גיטא השתא טעות הואי, והבא בני
11 דמתנין עליה ולפטרן יחיד שעשה על פיהם.
12 בעלה, והכל רואים, אלא אער סמוך, תיע
13 חלה, ותימא ליה, על פי הוראת בית דין היא
14 ניסת, ועלידה עליה, ולא אער, אלא בכל
15 התורה עד אחד לא מתנין, והבא מתנין,
16 דהרחה לא האמינו - והא האמינהו, ועבינן
17 אפמיניה. מאי מעמא לא משום הוראה היא
18 - ולשהירו שחלב הקיבה מותר, האליעלם
19 מנייהו, וטמון ארעתייהו, והבא בני ארעתייהו
20 הוא דסמוך, דאמי: כל אישה ודיקא ומיבסא,
21 ונמצא דעת ברהוקא, דהא לא ידיקא
22 ואינסבא, חוה מעמא - טעם מובהק, וכי הדי
23 אמרי ותימא - טעמא שאינו מובהק, כי
24 מפורזין ביה? אתו תרי ואביה - חיי טעם
25 ברור, כי הדי אורא עד - אחד ואמר בעבשו
26 מת - שריתן לה, מאי מעמא לא משום -
27 דאמרין, עד קמא אטעין, והאי בתראה מהותין.
28 דאי מיקמא הוראה הוא, דארעתיך ממכי, ממי
29 חזנין טעמא על ידי השניס הללו דלא אחרין
30 שפיר, היכי מענין למיהרד לרעתן קיימתי?
31 יקוב הדיון את ההר - בניסת על פי בית דין לא
32 אמרין על פי בית דין הוא ומפטר, אלא
33 תולקין אור עניק דהריס, אמרין: שטא
34 הוא, דאעו סמוך, ותביא חטא שמינה. אמר
35 מאי יקוב בו' - מרתני הכי, משמע דאי לא
36 מענין בה שפיר - לפס ריהטא הוה פטר לה
37 כל שכן אלמנה לבת - דלכבי לא שרינה. על
38 כל ביאה וביאה - קסבר רבי אלעזר ביאה
39 מחלקת, וטעמא מנכסת כריתות (ט,א), קרבן
40 אחד על הכל - והואיל ואלו נרע לה בעיתים
41 והדיא לא יכאבכל שדו ודתי חלב בתעלם אחד.
42 משנה ואחר כך מת נבך - ולא הוזקק
43 לייבם, ונשאת לשוק, ראשון ואחרון - מפרש
44 בגמרא. פטור - ורבי עקיבא מוחקמא, דאמי
45 (בבבא מט,א) שי ממוז מחייבי לאין קיים היה
46 כשניסת, חולד הראשון - שהיה לה בעוד
47 חי. **נמרא** אין ממוז מיבמה - ששאל לשוק
48 בלא חליצה, והואיל וליתה עליה אלא בלא.
49 אין חטא - ותיבסי אומרים אין ממוז שיהיה
50 אלמא מבייא להו דשי ותיבי ליהו, דאמי
51 ממוז מתן, דאמי רבי עקיבא הוא, דאיבי
52 חטא בפרכ דהדולץ (בבבא מט,א) אליבא דרבי
53 עקיבא, דאמי שי ממוז מחייבי לאין קיים היה
54 דמתמת קורבה, כגון אנטס אבוי לרבי יהודה
55 דאמי: קאי עליה בלא, בפרכ 'שטאין' (בבבא
56 זכ,א) וזא, כגון נשאת את החלוצה דקאי עליה בלא
57 בבבא (דברים ב) ולא קורבא הוא, חיי ממוז.
58 מחייבי לאין נירי - כגון יבמה לשוק דומה
59 לה.

אלא לא כי האי גונא - מתוך פירוש הקונטרס משמע דאיצטרך ליה למילף מקרא משום דבר שלא בא לעולם, וקשה לרבינו יצחק: רמה ל שבחתי וימתי טובים משאר ימינו? ויחא לרבינו יצחק כגון שפיר בינו גונאל, דאתא קרא למישור שבת שלא מן המוקף. ואם התמר: וכיון דשרי לתרום בשבת מדאורייתא, היכי אתא קרא למישור שלא מן המוקף.

במקום שיש לומר: דאתא קרא דהבא ויש לו פירות בעיר אחרת, ואין לו בירו אל כד שיער שבת, הלא היה מעשר מבידו נפישודו - הנה כבר היה, ושרי משום עונג שבת לעשר מאתן של עיר אחרת של לא מן המוקף. ואם התמר: ובואי עברא דרבי ינאי, היכי דהוה שרי לומר שלא מן המוקף כיון מדאורייתא יכול לתרום למחר מן המוקף ויש לומר: דהבא בתרומת פירות רובנן החרזו שלא מן המוקף משום עונג שבת, כיון דבעלמא כשדש בעיר אחרת, אישין יובל לחוק שרי מדאורייתא. ועוד יש לומר: דשרי לתרום בערב שבת שלא מן המוקף כדי שלא יצטרך לטרוח ולתרום בשבת. וכל זה הנינו שבת.

לאחר שאמרינו, לומר: דאתא קרא דהבא ויש לו פירות בעיר אחרת, ואין לו בירו אל כד שיער שבת, הלא היה מעשר מבידו נפישודו - הנה כבר היה, ושרי משום עונג שבת לעשר מאתן של עיר אחרת של לא מן המוקף. ואם התמר: ובואי עברא דרבי ינאי, היכי דהוה שרי לומר שלא מן המוקף כיון מדאורייתא יכול לתרום למחר מן המוקף ויש לומר: דהבא בתרומת פירות רובנן החרזו שלא מן המוקף משום עונג שבת, כיון דבעלמא כשדש בעיר אחרת, אישין יובל לחוק שרי מדאורייתא. ועוד יש לומר: דשרי לתרום בערב שבת שלא מן המוקף כדי שלא יצטרך לטרוח ולתרום בשבת. וכל זה הנינו שבת.

לאחר שאמרינו, לומר: דאתא קרא דהבא ויש לו פירות בעיר אחרת, ואין לו בירו אל כד שיער שבת, הלא היה מעשר מבידו נפישודו - הנה כבר היה, ושרי משום עונג שבת לעשר מאתן של עיר אחרת של לא מן המוקף. ואם התמר: ובואי עברא דרבי ינאי, היכי דהוה שרי לומר שלא מן המוקף כיון מדאורייתא יכול לתרום למחר מן המוקף ויש לומר: דהבא בתרומת פירות רובנן החרזו שלא מן המוקף משום עונג שבת, כיון דבעלמא כשדש בעיר אחרת, אישין יובל לחוק שרי מדאורייתא. ועוד יש לומר: דשרי לתרום בערב שבת שלא מן המוקף כדי שלא יצטרך לטרוח ולתרום בשבת. וכל זה הנינו שבת.

אלא לא כי האי גונא - מתוך פירוש הקונטרס משמע דאיצטרך ליה למילף מקרא משום דבר שלא בא לעולם, וקשה לרבינו יצחק: רמה ל שבחתי וימתי טובים משאר ימינו? ויחא לרבינו יצחק כגון שפיר בינו גונאל, דאתא קרא למישור שבת שלא מן המוקף. ואם התמר: וכיון דשרי לתרום בשבת מדאורייתא, היכי אתא קרא למישור שלא מן המוקף.

אלא לא כי האי גונא - מתוך פירוש הקונטרס משמע דאיצטרך ליה למילף מקרא משום דבר שלא בא לעולם, וקשה לרבינו יצחק: רמה ל שבחתי וימתי טובים משאר ימינו? ויחא לרבינו יצחק כגון שפיר בינו גונאל, דאתא קרא למישור שבת שלא מן המוקף. ואם התמר: וכיון דשרי לתרום בשבת מדאורייתא, היכי אתא קרא למישור שלא מן המוקף.

אלא לא כי האי גונא. וזהו **אמר ליה: ותא אקריין בולקמא: קנה רצוין**, מאי לאו הכי קאמרי ל' **הנה בבחתי קד על משענת הקנה הרצוין הזה? לא, הכי קאמרי קד: קנה רצוין לא ישבור** ופסקיה **כהה לא וכבנה**. רבי - **דתנאי: לא תסנור עבד אל אדוניו רבי אמר: בלוקח עבד על מנת לשררו** וכתבו **מדבר. הכי דמי? אמר רב נחמן בר יצחק** וכתבו **ליה: לכתשאקח הרי ענצמן קניו קד מעבשיו**. רבי **מיאור - דתנן: האומר לאשה הרי את מקודשת לי**

לאחר שאמרינו, לומר: דאתא קרא דהבא ויש לו פירות בעיר אחרת, ואין לו בירו אל כד שיער שבת, הלא היה מעשר מבידו נפישודו - הנה כבר היה, ושרי משום עונג שבת לעשר מאתן של עיר אחרת של לא מן המוקף. ואם התמר: ובואי עברא דרבי ינאי, היכי דהוה שרי לומר שלא מן המוקף כיון מדאורייתא יכול לתרום למחר מן המוקף ויש לומר: דהבא בתרומת פירות רובנן החרזו שלא מן המוקף משום עונג שבת, כיון דבעלמא כשדש בעיר אחרת, אישין יובל לחוק שרי מדאורייתא. ועוד יש לומר: דשרי לתרום בערב שבת שלא מן המוקף כדי שלא יצטרך לטרוח ולתרום בשבת. וכל זה הנינו שבת.

לאחר שאמרינו, לומר: דאתא קרא דהבא ויש לו פירות בעיר אחרת, ואין לו בירו אל כד שיער שבת, הלא היה מעשר מבידו נפישודו - הנה כבר היה, ושרי משום עונג שבת לעשר מאתן של עיר אחרת של לא מן המוקף. ואם התמר: ובואי עברא דרבי ינאי, היכי דהוה שרי לומר שלא מן המוקף כיון מדאורייתא יכול לתרום למחר מן המוקף ויש לומר: דהבא בתרומת פירות רובנן החרזו שלא מן המוקף משום עונג שבת, כיון דבעלמא כשדש בעיר אחרת, אישין יובל לחוק שרי מדאורייתא. ועוד יש לומר: דשרי לתרום בערב שבת שלא מן המוקף כדי שלא יצטרך לטרוח ולתרום בשבת. וכל זה הנינו שבת.

אלא לא כי האי גונא - מתוך פירוש הקונטרס משמע דאיצטרך ליה למילף מקרא משום דבר שלא בא לעולם, וקשה לרבינו יצחק: רמה ל שבחתי וימתי טובים משאר ימינו? ויחא לרבינו יצחק כגון שפיר בינו גונאל, דאתא קרא למישור שבת שלא מן המוקף. ואם התמר: וכיון דשרי לתרום בשבת מדאורייתא, היכי אתא קרא למישור שלא מן המוקף.

רבינו יצחק אייזיק הלוי הרמב"ם - פרק עשירי דף צד עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שיטתיו/קול)"
תוספת

דאפילו בנת בנין ואחר כך מת בעלוי קאמר, דהא לא חיבני על, דכיון דנאמנת לומר מת בעלי ואחיבם, ולא חיבון רלמא משקרא משום תרומאזא ליה. דאי ויהי לן למישל רלמא לא דייקא שפיר משום תרומאזא ליה סתמבא אנא - אם כן לא ויהי לן להימנה בנת בעלי תרתייבם, דרלמא משקרא משום תרומאזא ליה. דאז דאי משום תרומאזא ליה אינה מונעת מלקרק שפיר, ואף על גב דדייקא שפיר - מבל

מקום היא גופה לא מודמנא לומר מת בנה ואחר כך מת בנה בעלי, שלא האמינה רבנן אלא מיימת בעלה לאפקה מחוקת איסור שאר על ידי דיוק שלה, משום עגונא. אבל לאפקה מחוקת איסור ליבם - לא רצו להאמינה על אף. על גב דדייקא שפיר, ורש להאמינה על ידי עד אחד.

בי בחיבני על בימה לטמא - דהחם איבא למיטר טפי ולא דייקא שפיר משום סניא ליה. אף על גב דנשמוס תרומאזא ליה לא שבקא מלקרק, משום סניא שבקא טפי שגרידה אשנת השונאזא מאהבת האהובת, ושכיח טפי דסניא ליה בטרומאזא ליה, כדמשמע בסוף "האשה שלמה" (יבמות ק"ה א ק"ד). ועוד, שיתור קשה לה כשתפול לפניו כששונאה אותו ממה שנת כששארבת אותו, וכשארבת אותו חיל כל כך נת חט כשתפול לפניו. כי שנתא דלוק, ואפילו ביטוס - אינה שמה כל כך, כי תריבני יש לה למצוא ביצא בו, או טובים ממנו. אבל אם שונאה - אינה יוכלה להציל ממנו לדבשא לארד אם לא תדלוק, ועל דסניא שבקא טפי שגרידה אשנת תתענו, לכדי מביעיה לא אי עיקר טעמא דה משום דייקא - דהבא לא דייקא שפיר, ואי טעמא משום דעבידא לאגלייה הוה - איבא למסוק אדיוקא פורתא, דהכי בני דייקא קצת, אף על גב דסניא ליה. ואם תאמר: ומאי קמביעיה ליה, דהתנא ב"האשה שולחנה" שריא באנתא לומר מת בעלה ואחר כך מת בנה, כיון דאדידי מודמנא על כל שכן עד אחרי ויש לומר אדדי תרומאזא - משום דאת לא מינה, דאי בעיני אחרת מת בעלי ושתקא מנן אבל בער איבא למישל שמת שכרחה, או שונא אותה, או היא עצמה חשודה לקלקלה דיבא נוסמכה עליה ולא דייקא שפיר. ולכן יד לאמיטו כמותה, דהתנא ורש לה איבא ואודיה לית לה מינה, דסבר: אי אסדרנא אבעל לחודה, כי בשעה דמת הבן - תחוקר איזה מת ראשון, ולא אוכל לקלקלה. אבל אי אסדרנא אחרייהוה, ובעל ובעל, כי שמעת דמת הבן - סמכא עליו, ומקלקלא. ואפילו מדימנן כאן עד בתר דתריבני בעל אבתי איבא למביע לקמן עד אחר בקטשה ועד אחר במלוכה. דיבא למיטר דהבא דייקא טפי מדימת. אבל בעל אבתי ומיטר עיקר טעמא משום דייקא ובעני דייקא רבא, או עיקר טעמא משום דעבידא לאגלייה, ולהכי מסמיכן אדיוקא וטאט בי רתה.

ולוימעימד

סיפא דקתני אין היא איש נאמן בו - והא ובעל לי למיטר דחבר בסופה. ולפי מה שפירשתי לעיל (ג"ג) דנשמוס מורגלות לוקדק - דתא.

לרבי דעבידא אשתייך - לרבנן לא איצטרך אף על גב דהוי ממוח מרבבין דפרופרטי לעיל (ג"ג) דבור ותמולד (אב"ל). **ל**איסור לומר מת בעלה שתייבם, ולא אמר רבי דייקא משום תרומאזא ליה, לאיסור לאו - לא כל שכן ולא אמרנן משום סניא ליה לא דייקא. אבל כש פירשנו בקמטרס לאיסור מת בעלויק תנשא - אין נראה לרבינו יצחק, דהחם ליבא טעמא למיטר דלא תידוק כי הבא דסניא ליה. **ה**יא עצמה תוכיה - דנאמנת לומר דתתייבם, אף על גב דתרומאזא ליה, ואינה נאמנת לומר מת בימי משום דסניא ליה.

דסניא ליה - ללבם, והולד סמוך - כרבי עקיבא. בעדי חספה - שהאחרונים היומו את הראשונים, ואמרו: "עמנו היתום", דרומנא דמיננהו, כדתיב: "ודרשו השופטים ודעו דתנא עד שק"י" (דברים טז). ומקמיניה לוי ביעמנו היתום, במסכת מכות (הא), שאמנם לביה"א - ואימנא בעלה. **ס**יפא דקתני בו - הא עד אחד מדימנן? בחמיה. מי מדימנן עד אחד לומר מת בעלויק אשתך לאחוריה אלא

— לא תידוק מיינה ודא עד אחד מדימנן, דהא גופה איצטרך לאשבעינן דלא מודמנא. ואליבא דרבי עקיבא איצטרך דשלקא דערך אמנא: דהואיל ואמר רבי עקיבא יש ממוח במימה לשוק - הייטא שישמע כל דלא מודמנא. **י**ת' יבמי' תנשא, אף שישמע כל דלא מודמנא. **י**שת' מדימנן דרומנן קניי ליה, דבואמרן אבל בני בעלה לא אמרנן טעיה ליה, ואית הדרס קא. **י**משמע כל דלא אקלקלא ירדה הייטא, בנת' מוד' בעלי. **י**דאי אינה בעלה אמרנן תצא מזה ומה. וכל קלקלי דתמותנן בה, הלכך מודמנא. **י**אקלקלא דרועה בנת' יבמי' ממוח, דאי בני משקרא לא מקלקלא אלא דרעה, ואפילו לרבי וכל קלקלי דתמותנן ענין (א.ס.) ולעיל. **י**עקיבא לא הייטא. ולא נהירא לי, דהא לרבי עקיבא היא גופה מקלקלא בכל קלקלי דתמותנן, ברתינן במסכת ענין (א.ס.) ולעיל. **י**בשמעתי מייחתינן ביה בחיובתא: הכנס את יבמתו והלכה שרחה ויטסת בו - תצא מזה ומה, וכל הדרסים האלו בה, ואימנא כרבי עקיבא. אלמא בימהה לשוק בני את' כל בני בעלה קלקלי, ועד אי אודיא לא מקלקלא - למה לי? למיתנייה כללי? הא מסיפא שמועתי דאקלקלא דרועה לא הייטא, דקתני אינה נאמנת לומר מתה אחותי שאמנם לביה, והני דאי לרבי וכל ממוריס נינהו, דקתני ולא הייטא. וכל שכן "מת יבמי", דחייבי לאין בעלמא נינהו. אלא הא איצטרך לאשמועתי: דאף על גב דאדריי מקלקלא. דתצא בעלה תימנן - כל מודמנא. משום דהוי דומנן דסניא ליה. לאיסור ברת - לומר "מת בעלויק", תנשא. לא נתיישא אלא מאשי - כגון שכחתי לא נט ואמר לה הרי את נתגרה וכו'. לא אמרינן אלא מאשיה פרה. שכלה לכהנה - אם מת, וחרודה לנישא. הכי רישניק. והייט ריח הנותן הדפוסל בכחותה. **מ**ישנה מרת לחזור לו - דקדושניש. אין כלום, דהרי היא מנות ואמר בגמרא (יבמות ע"ה), אותה שביבחת אסרתה, ואין שביחת אחותה אסרתה. ומותר

והיה אמר רבי: הוה ליה לרבי מרגיניתא? **ד**הניא: "ואישה גרושה מאישה" - אפילו לא נתגרשה אלא מאישה - פסולה לכהונה, ותייני ריח תנא דפוסל ככהונה. **מ**ישנה מי שחלבה אשתו למינית הים כאן ואמר לו "מתה אשתי", ונשא את אחותה, ואמר כך באת אשתו - מותרת לחזור

1 ואף על גב דאילו אשתו וגיסו למדינת הום – אין לפרש ומשמע לה מנתנין באילו
2 אשתו וגיסו, משום דאחות אשתו פניה לא היה צריך לומר ומותרת לחזור לה, והיא
3 איצטריך לה לא נאמא דשיבתה אחותה אחרתה מקל וחומר דאי אפשר, כדקאמר לקמן, אלא
4 משמע על גבי דאדיידי בשואה, ומדקאמר עולה לה רבי יוסי: כל שפוסל על ידי אחיך, משמע
5 דתנא קמא איצטריך לפוסל על ידי אחיך, ומדרי

6 לו ומוזק בקרובות שניה, ושניה מותרת בקרוביו,
7 ואם מתה ראשונה - מותר בשניה: אמרו לו 'מתה
8 אשתו', ונשא את אחותה, ואמר כך אמרו לו 'קצמת
9 היהה ומהה' – הלך ראשון ממנו, והאחרון אין
10 ממנו. רבי יוסי אומר: כל שפוסל על ידי אחים פוסל
11 על ידי עצמו, וכל שאין פוסל על ידי אחים אינו
12 פוסל על ידי עצמו. גמרא ואף על גב דאילו אשתו
13 וגיסו למדינת הום, דאמרי הני נשואים דקמיתסרא
14 אשת גיסו אגיסו, אפילו הכי – אשת גיסו אסורה,
15 אשתו שריא, ולא אמרינן: מתוך שנאסרה אשת גיסו
16 אגיסו תיאסר אשתו עליו. לויא מנתנין דלא קרבי
17 עקבא, דאי רבי עקיבא הוויא לה אחות גרשתא.
18 תנא: שתי אשה איש שמשאת על פי בית דין, ורבי
19 עקיבא המוסר איש אף אשת אה ואחות אשה. ויין
20 דאמר רבי עקיבא בעניא גמ, כמילא איתסרא עליה,
21 הדיואי לה אחות גרשתא! ולא איתמר עליה: אמר
22 רב יודיל אמר רבי הוויא בר יוסף אמר רבי: האי
23 אשת אה היכי דמי – גנון שקדש אחיו את האשה
24 והלך למדינת הום, ושמע שמת אחיו, ועמד ונשא
25 אשתו, דאמר איניש: הך קמא תנאה הוה ליה
26 בקדושתין, והאי שפיר נסיב. ותאי אחות אשה גמי,
27 היכי דמי – גנון שקדש את אשה והלכה למדינת
28 הום ושמע שמתה, עמד ונשא את אחותה, דאמר
29 איניש: הך קמיתיה, תנאי הוה ליה בקדושה, והאי
30 שפיר נסיב. אלא נשואין מי איכא למימא תנאה הוה
31 ליה בשנאותין? אמר ליה רב אישי לרב קהנא: אי רבי
32 עקיבא ליתני גמי המתו! דהא שמעינן ליה לרבי
33 עקיבא דאמר: המתו לאחך מותר לאו בשרפה.
34 דתניא: 'קאש ישרפו אתו וארתה' – אותו ואת אתה
35 מהן, דביר רבי ישמעאל. רבי עקיבא אומר: אותו
36 ואת שתיהן. בשלמא לאבי דאמר: משמעות דורשין
37 איכא ביניהן, דרבי ישמעאל סבר: דהא פתיי, ורבי
38 עקיבא סבר: תרתיה פתיי – שפיר. אלא לרבא דאמר:
39 המתו לאחך מיתה איכא ביניהן, ליתני גמי המתו!
40 אמר ליה: נהי דמעטת קרא משרפת, מאיפסורי מי
41 מעטת קרא? ותאסר בשכיבה דאחותה, מדי דתהה
42 באשה שהתך בעלה למדינת הום? הים? לא דמי, אשתו
43 בדמיוד אסרה מאורויקא, בשוגג גזו בה רבן,
44 אחת

1 ומותר בקרובות השנה – לישא בתה. דקמיאן לו (בכמת צוא: ושניאן על האנסה תול
2 המפתח. רבי יוסי – בגמרא מפרש לה. גמרא יבנה – בעל אחת אשתו, ובה עי
3 אחד ואמר לו: מתה אשתך, ולוו אמר: מה בעליך, ועמד ונשאת. ואמר כך באו אשתו
4 וגיסו, ליפא מתניין – דקתני: מותרת לחזור לה. רבי יצחק עקיבא דאי רבי עקיבא –
5 כיון דבעיא קו ויגט מניה – והיא ליה אשתו
6 אחת גרשתה. חוין מנשא איש שנשאת על פי
7 בית דין – ומישום גויה, שמת אימור גישה ה
8 בו, כדבארין לעיל בקדושין (פסח). רבי עקיבא
9 מוסר – והשתא סלקא דעתך אפילו נשואת
10 אחיו ושמע שמת ויבמה באו אחיו בעיא גט, וכן
11 באותה אשה, ותעמא לו דיעקב, דהיה ליכא
12 למימר גירשה זה ונשאה זה, שפילו גירשה
13 בעלה אין קדושין של זה ותפסין בה. וכן לגבי
14 אחות אשה, מאור שנתא אשתו גלוי לכל
15 שאין קדושין שניה קדושין, ואפילו הכי קייט ה
16 רבי עקיבא אנטא. דאמר איניש – כי הוה
17 לארוס קמא, אמרי: מרנסבה אחוה – תנא
18 הוה ליה לקבא בקדושין, ולא נתקיים, והא
19 בתרא שפיר נסיב. ואו מפיק לה בלא גט, נמצאת
20 אשה איש שראית יוצאת בלא גט, וכן אחת
21 אשה בו, אבל נשוא – כי מנתנין, דאשתו
22 דראשונה היתה נשואה לו, מי איכא למימר
23 תנא הוה ליה בשאקא? דהא תול עמא גמי
24 אחת אדם שמים בעלתו בעלת זנוה, הלכך
25 קים להו דנשואי שניה אינם כלום. אי רבי
26 עקיבא – אי מנתנין רבי עקיבא, היא
27 דקמחפת לאוקומי גמי כרבי עקיבא – ליתני
28 מתווח. אמר לו: מתה אשתך, ושם אמר
29 דלרבי עקיבא תמותו לארוס מית אשתו שריא.
30 ואת אחת מהן – שכן בלשון יוני קורין לאחת
31 דהיא, ואמר דרמנא: אחותה. שנשא באיסור
32 תשרף. אותו ואת שתיהן – בדקבעין החם
33 כמתדריקן מאי בינייהו? והא דראי שנתו גמרה
34 לא אמר רבי עקיבא דבשרפה, דהיינו עליו זה מה
35 חטא? הרי בהדיה נשאת לו ואמר אביי
36 משמעת דורשין איכא ביניהן, דרבי עקיבא
37 סבר תרתי כתיבי, תמותו ואם תמות נפקי מהאי
38 קרא דבשרפה, דהיי אמר קרא: אישי כי יקח
39 את אשה ואמר ושתיהן לאיסור – בנגן שעשא
40 חטור ואם תמותו 'באש ישרפו'. ורבי ישמעאל
41 סבר ליה אחת כתיבי, תמותו לחדה משמעת מיה.
42 דהאי 'כי יקח את אשה' – היינו אשתו
43 דראשונה הנשאת בהויה, 'זאת אמר' – זו
44 תמות, ואמר דרמנא ישרפו אותו אתה
45 מהן, ואם תמותו דבשרפה – מגירה שיה נפקא
46 על כילאן דו תשריפן (מתוך להב). ורבי
47 אמר: תמותו לאחי מיתה אשתו איכא ביניהן,
48 דלרבי ישמעאל בשרפה. דרבי קאמר: אותו ואת
49 אשתו מהן, אפילו אין שתיהן קיימות, כגון
50 שנתה אשתו תושא את אמה – תשרף, ורבי
51 עקיבא סבר: אותו ואת שתיהן, כיון משתיהן
52 קיימות – אשתו ותמותו – ישרפו אחת.
53 ומסתמא, כיון כן דין תמותו, והיה הכותב
54 אשה לאש לכל בעל שנתה כשחורה. ומנתנין
55 דלא קתני תמותו – ועדא לאבי דאמר
56 משמעת דורשין איכא ביניהן, לרבי עקיבא
57 נפקא לה אם תמותו מהאי קרא. ולרבי ישמעאל לא נפקא ליה מחבא, ולא איירי רבי ישמעאל ורבי עקיבא בחמותו לארוס מיתה כלל – שפיר. אלא לרבי ליתניהו ומענין נהו
58 דמיעת קרא לחמותו אחי מיתה משרפה בו, ותאמר – אשתו דראשונה עליו בשכיבה דאחותה, מדי דהוה אשה שולך בעלה למדינת הום – דמיתסרא לבעלה בשכיבה האחרון,
59 ואף על פי שהיא שוגגת. ואמאי קתני מנתנין מותרת לחזור לה? ושמינן? לא דמי. אשה שולך בו, דבמדי תשרפא מאורויקא – דכתיב (מדרב: חז) 'והיא לא נתפשה', ומשמע
60 איסורא, הלכך, ששוגג כגון על פי בית דין – הוה בה רבנן.

1 על מה תחלוץ בבא על חמותו שבת שמאי אומרם פוסל - וטעמו דבת שמאי כתרפוש
 2 בסמוך לרבי יהודה ובי כל הבית כולו בשרפח בו.
 3 זה הדין לטוב למוזג מנין - ותוספת אמאי מביע ליה קרא למוזג מוכחא חתין לן
 4 לאיסורא? אי מושל על חמותו דקאמר לליל. ומה מביע סבא על איסור קל נאסר
 5 האסרה בו? - כיון דזאת ליה חמותא דינא. למה

6 ליה לרבי יוסי דינא דהבאי? והיה לו לחלוץ על רבי
 7 יהודה בפשוטו, שאין דין לו ענין לתחלוץ
 8 ככל מה שמענו נרששו שכן איסורה ברוב -
 9 כלומר: על ידי כל איסור יוכל לבא לרבי איסור זה.
 10 גדרושתו נאסרה על ידי כל מי שישגתה, אבל
 11 אחות אשה, אפילו תאסר אשתו משביבת אחותה
 12 לא מתירא אשתו עליו במה שביב איניש
 13 דעלמא על אחותה. עבר בה מאמר האי
 14 אסרה עליה דהאיך - השתא נקט מליה במאן
 15 דאמר (יבמות ט"ג) מאמר קונה מדאורייתא.
 16 מאי אריא בא עליה כל נתן גז או חלץ נמי
 17 - כלומר: לא דמי לאחוז אשה דריתא לאסרה
 18 על ידי ברכת איסור, אבל כאן הוציא תלוי ביקוד.
 19 אילימא בסוטה לבעל - פירוש: כשבא
 20 עליה בעל אסרה לבעל לעולם
 21 שבוש אין מים ברוקן אותה, מאי אריא בבא
 22 עליה אפילו נתן גז וחזרו וקדשה וביטלה
 23 לחופה, או אמר "איני משקה" - שוב אין יכול
 24 להשקותה, ואסרה לבעל לעולם. ותוספת לרבי
 25 יתקן: ונזיל כשאומר איני רוצה להשקות רעוב
 26 אין יכול להשקותה ואמר רבנו יתקן שיש
 27 לחזיק קצת דבי אמר איני משקה קתי במנתיחן
 28 במטה (ג"כ) בהדי הדגו ונזילתיהו נשפתו
 29 שאן ראויהו עד לשותו.

אלא

30 אחות אשה, אפילו תאסר אשתו משביבת אחותה
 31 לא מתירא אשתו עליו במה שביב איניש
 32 דעלמא על אחותה. עבר בה מאמר האי
 33 אסרה עליה דהאיך - השתא נקט מליה במאן
 34 דאמר (יבמות ט"ג) מאמר קונה מדאורייתא.
 35 מאי אריא בא עליה כל נתן גז או חלץ נמי
 36 - כלומר: לא דמי לאחוז אשה דריתא לאסרה
 37 על ידי ברכת איסור, אבל כאן הוציא תלוי ביקוד.
 38 אילימא בסוטה לבעל - פירוש: כשבא
 39 עליה בעל אסרה לבעל לעולם
 40 שבוש אין מים ברוקן אותה, מאי אריא בבא
 41 עליה אפילו נתן גז וחזרו וקדשה וביטלה
 42 לחופה, או אמר "איני משקה" - שוב אין יכול
 43 להשקותה, ואסרה לבעל לעולם. ותוספת לרבי
 44 יתקן: ונזיל כשאומר איני רוצה להשקות רעוב
 45 אין יכול להשקותה ואמר רבנו יתקן שיש
 46 לחזיק קצת דבי אמר איני משקה קתי במנתיחן
 47 במטה (ג"כ) בהדי הדגו ונזילתיהו נשפתו
 48 שאן ראויהו עד לשותו.

אלא

49 מאמר, ובא אחת ונתן גז או חלץ - פסלה על ידו. משה למאן - למה בעללה? דקרי לה 'איסור קל'. או נישא לבעל - שבעללה לבעל אחר שקינא אחר תוספתה. דאסריא ליה, דבתי
 50 ו'תוספתה ויהי נשואה (מבשר דה) וקתני נאסר האוסר, אסרה על הבעל אפילו לאחר מיתתה או אפילו כשיגרשנה. מאי אריא בא עליה נמי, משעת שנתתה
 51 עמו נאסרה על בעל ועל בועל לעולם, עד שחשתה, כדתן (סוטה כ"ב) "נשואה" שתי פעמים - אחד לבעל ואחד לבעלה. אלא משה - שבעללה לבעל, נאסר בעלה
 52 והאסרה עליו. ודאי - מי היה בא על איסור קל? איסור חמור הוא. והיינו אשת איש!

אלא

1 אחות אשה - אפילו במזיד בא על אחותה לא מתירא אשתו עליה מדאורייתא,
 2 ברוקני לקמן, הלכך בשוגג בו, אחת - ו'שכב איש אחותו', והלא דין הוא - שתאסר,
 3 ולכך נאמר 'אחותה'. מקום שבא על איסור קל - לקמן מוקדם לה באשת איש, ואמאי
 4 קרי לה איסור קל - שאין האסרה אסרה כל ימיה, שהיה חתין של בגט. נאסר האוסר
 5 נאסר בה בעלה האסרה לאחריים. מקום

6 שבא על איסור חמור - כגון אחות אשתו.
 7 ששאר אסרות את אחותה כל ימיה, אינו דין
 8 שנתאסר האוסר - שתאסר אשתו, האסרת את
 9 אחותה. לכך נאמר 'אחותה'. בבא על חמותו -
 10 שפסלה את אשתו עליו, ולקמן ליתא לה מקרא.
 11 שבת שמאי אומרם פוסל - מלק וחומה.
 12 כדאמרן. רוחה לא דרשי. אמר רבי יוסי לא
 13 תחלוץ בו' שלא פוסל - דדרשין 'אחותה' שבת
 14 שמאי אומרם פוסל - דדרשין: 'אחתי אשתך',
 15 כדלקמן, לפי שנתחלה בו' - רבי יוסי מפרש
 16 טעמא דלא תחלוץ על אחות אשה. שנתחלה -
 17 עד שלא קדש אשתו. והיא אוסרה - על כל
 18 אדם, והיא אסרתה בקרובותיה. לא נאסרה
 19 במותר לה - כדרדשינן (ט"ב) הא נתפסה
 20 מותרת, שגב אחיה לו - באחותה, וזה הדין
 21 לטוב - הדין הוא למזנוע על השוגג שלא
 22 פסלה. מאי קמפא רבי יהודה - דאמר הכא
 23 על חמותו פסל את אשתו, וכי כל הבית כולו
 24 כשרפח - אשתו מה תטאת. אפרייה עלך -
 25 לאתניה. מאי ליה האי - כמשגתה אחותה -
 26 אסרה על הראשון, בא עליה אחיה - גריעה
 27 השני ואסרה הראשון - הרי לך איסור קל
 28 בלאת אחותה על השני - דהדר הויה לבינה
 29 גדרושתו משגתה, והיינו נאסר האוסר - נאסר
 30 שניו זה שהיה אסרה על זה הראשון שהחזירה.
 31 מה למיזרעו - תאמר בבא על אחות אשתו
 32 שתאסר אשתו, שלא נטמא עופה, ואיסור אחות
 33 אשתו אינו איסור עולם, שאם מתה אחת -
 34 מותר באחותה. איסור ברוב, לא נרטינן, יבמה
 35 למאן - מי בא עליה באיסור? אילימא יבמה
 36 לאחי - שבא עליה אחד מן השוק, והיינו
 37 איסור קל, ולא דעלמא, וקתני נאסר האוסר.
 38 נאסר בו היה יבמה שהיה אסרה על זה, וכדרי
 39 הגמרא, ואיסורה ברוב - לכל אדם הוא
 40 באיסור עד שלא חלצה. תאמר באחות אשה
 41 שאינה אסרה אלא לזנו? אלא יבמה לאחיה -
 42 שבא עליה אחד מן האחים באיסור - אסרה על
 43 האסרה עליו, והיינו דמי - דעבד בו קמא
 44 נאמר, ואסרה על אידך, והאי נאמר ויבמן
 45 דרבנן הוא, ולא קרשין גמורין למיזיה אשת
 46 איש, וכי בא עליה שני - בא על איסור קל הוא.
 47 ואפילו הכי אסרה על הראשון האסרה עליו.
 48 מאי אריא בא עליה - שני, וקתני: מקום שבא
 49 על איסור קל, אפילו חזר ונשגה בה נאמר -
 50 נמי אסרה לבעל הנאמר דראשון, כרבנן
 51 דאמרין: שני מאמר אחר מאמר. אלא אפילו נתן
 52 גז - כלומר, אלא פריך הכי אפילו עשה זה
 53 נאמר, ובא אחת ונתן גז או חלץ - פסלה על ידו. משה למאן - למה בעללה? דקרי לה 'איסור קל'. או נישא לבעל - שבעללה לבעל אחר שקינא אחר תוספתה. דאסריא ליה, דבתי
 54 ו'תוספתה ויהי נשואה (מבשר דה) וקתני נאסר האוסר, אסרה על הבעל אפילו לאחר מיתתה או אפילו כשיגרשנה. מאי אריא בא עליה נמי, משעת שנתתה
 55 עמו נאסרה על בעל ועל בועל לעולם, עד שחשתה, כדתן (סוטה כ"ב) "נשואה" שתי פעמים - אחד לבעל ואחד לבעלה. אלא משה - שבעללה לבעל, נאסר בעלה
 56 והאסרה עליו. ודאי - מי היה בא על איסור קל? איסור חמור הוא. והיינו אשת איש!

1 **משנה** פוסל לי ידו — דהויא לא כמאמר אחר מאמר, ודשניה תופסין בה, וכיון דבניא עז משני קם ביחא עליה בייקון של בנה שוב לא יבנה. ורבי שמעון אומר לא פוסל —
 2 כרתינו טעמא בנמרא. ובגון דבביאת שני שוגגה, דהא במויד — דהא קיימא לן (נדה מהא.) ביאתו ביאה הותרת עליו. פסלה — לראשונה וכן לעצמו וכן לשניה. דבית
 3 אחד הוא בנה. ואין בנה שני בתים. וכיון דאין ביאתו בראשונה קצין גמור. מנציא ביאת שניה להחריבה גט, וכיון דדיבדע טק מס בליה ביאת ב'לא יבנה. ורבי שמעון אומר לא פוסל
 4 — דלרבי שמעון ביאת בן שלש לא קיטא ומשייאר. אלא ספק קיטא ספק לא קיטא. אי קיטא — קיטא למיור, ולא קמנדיא ביאת אחיו, וכן ביאתו בערתי. ואי קיטא — הוה ליה כמי
 5 ששלש לא קיטא ולאו ומוותר ליקים דראשונה.

1 **נשא** אשה ומת דיהוּו פטורה — ואף על גב
 2 דלא חקינו רבנן נשואין לקטן — מכל
 3 מקום אומר רבתי ימחך לרביא איסורא. דלא
 4 חשיבא ביאת נות. ומנעה מהו איכא להשיא אשה
 5 לבנו קטן, כדאמר בהשקפה' (סנהדרין ע"ג.)
 6 דעלוי הכותב אומר: יודעת כי שלום אולתיך וגו'.
 7 **קדעו** סלקא דעתך — קדעו' משמע כבוונה.
 8 **אגורה** אהולך עולמים — כשעמיתו בשיבה
 9 של מעלה שפתותיו נעות כקבר
 10 ככילו מדברות. מנצא בשביעה אחת דרבי בשני
 11 נעלמים.

הדרן עלה האשה רבה

12 **יבמות** ורבם אהר. **משנה** בן חולצת לא
 13 מתיבמת. **נשא** אשה ונת — הרי זו פטורה. **והרי** זו פטורה. **והרי** זו פטורה. **והרי** זו פטורה. **והרי** זו פטורה.
 14 **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה.
 15 **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה.
 16 **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה.
 17 **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה.
 18 **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה.
 19 **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה.
 20 **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה.
 21 **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה.
 22 **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה.
 23 **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה.
 24 **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה.
 25 **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה.
 26 **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה.
 27 **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה.
 28 **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה.
 29 **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה.
 30 **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה.
 31 **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה.
 32 **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה.
 33 **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה.
 34 **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה.
 35 **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה.
 36 **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה.
 37 **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה. **והי** זו פטורה.

דאורייתא — חליצה נמי לא חיבעין ומשנין; מדרבנן, גזירה שמא יאמר שתי יבמות הבאות מבית אחד מתיבמות. כי ר' יעקב ביאת בן פ' במבשר בגדול — לדרות אשתו ומורה
 מימיה, כי נחיא ד'אריבעה אחין' (שבט.) דקתני הרי אלו חולצות. ואפילו אשתו נמורה נדחה. מפני שהיא חרץ בעלת זיקת שני יבמות. ואמאי קתני מתיבמות? שנייה או חולצת או
 מתיבמת? ובן אביר רבי יוחנן — עשו ועשו. ויעשו — ואמאי מייבמה שנייה? כגנני שיש בראשו גלומסא — שראשו עב. ורואי לשיחוקי שומים ולשארי תמימים. ותחלוץ בו לענין
 נעילת דלת רבי אלעזר אומר נעלול בו. ורבי יוסי מתייר. לפי שחורת כלי עליו ומותר לטלול. הבריות גמי — את תלמידי אתם עשיתם הבריות? שאדם מביא לי ראי מרבי
 אלעזר ורבי יוסי שדחו תברסו. ובן עשה ירושע — העיד עליו המקרא שכל מה נעשה — מפני משה עשה, ואפילו מה שאמר סתם. שדרי אי אפשר בכל דבר ודבר שאמר ירושע
 אומר: כך אמר משה, ואפילו הכי אסודר קרא דמפי משה דוד.

ושלישית, ואחד מעידו שאכלה רביעית וחמישית ושישית, שפא בלום הוא?! ואין כל חוקה צריכה שני עדים! הכא כל סימן וסימן צריד שני עדים.

הלכה ב' מתני' שביעת העדות כיצד? אמר לעדים בואו והעידוני שביעה שאין אנו יודעין לך עדות, או שאמרו לו אין אנו יודעין לך עדות משיביע אני עליכם, ואמרו אמן! חייבין. השביע עליהם המושה פעמים הויז לבית דין ובאו לבית דין והודו, פטורין. כפרו, חייבין על כל אחת ואחת. השביע עליהן המושה פעמים בפני בית דין וכפרו, אינן חייבין אלא אחת. אמר רבי שמעון, מה טעם? מפני שאינן יכולין לחזור ולהודות.

גמרא (ויקרא ה) נפש. נפש. מה להלן מפי עצמו, אף כאן מפי עצמו. מה כאן מפי אחרים, אף להלן מפי אחרים. רבי מאיר דרש גזירה שנה ממקום שבאת. מה מפי עצמו שנאמר להלן, הויז לבית דין, אף מפי עצמו שנאמר כאן הויז לבית דין. ורבנן דרשי גזירה שנה האמורה בה. מה מפי אחרים האמורה בה, בבית דין, אף מפי עצמו שנאמר כאן, בבית דין. רבי ירמיה בעי, קרוב מפי עצמו בשביעת העדות

[דף כ' ע"א]

מהו שיהא חייב? נישמעינה מן הדין הואיל ולא למדו מפיו משביעת העדות, אלא משביעת הפקדון, מה להלן קרובין חייבין, אף כאן בן. אמר רבי יוסי, קרובין שבאן למידין מקרובין שלהלן?! רבי יודן קפודקפייא בעי, השביע עליו המושה פעמים מפי עצמו? בבית דין, שפא אינו חייב על כל אחת ואחת. אמר רבי יוסי, ולא מתני' היא? אמר רבי שמעון מה טעם מפני שאינן יכולין לחזור ולהודות וכאן הואיל ויכולין לחזור ולהודות, חייבין בכל אחת ואחת. רבי ירמיה בעי, השביע עליו המושה פעמים מפיו, וחזר והשביעו המושה פעמים מפי אחרים מהו? מאחר דרבי מאיר עבד מפיו בבית דין, מהו שיקבעם לקרבן ולחייבם בראשונה בלא תביעה? ייבא בהדא, מה את בא אחרינו? שביעה שאין אנו יודעין לך עדות יהו חייבין? תלמוד לומר ושמעה קול אלה, את ששמע קול חייב, יצאו אילו שאין שומעין קול מפיו. בפרקעות מהו שיהא חייב מפיו? בקנסות מהו שיהא חייב מפיו? מהו שיהא חייב בקרבן עולה ויורד? רבי בא ברב יהודה בשם רב. בשונג בקרבן במזיד בקרבן, אבל אמר סבור הייתי שאין זו שביעה, מותר. תני חוקיה, כל מקום שנאמר בתורה חטא סתם, את תופש הודון בשנגה, עד שידיעך הכתוב שהיא שנגה.

הלכה ג' מתני' כפרו שניהם כפחת שניהן חייבין. בזה אחר זה, הראשון חייב. כפר אחד והודה אחד הכופר חייב. היו שתי כיתי עדים. כפרה הראשונה ואחר כך כפרה השנייה,

[דף כ' ע"ב]

שתיקה חייבות, מפני שהעדות יכולה להתקיים בשתיקה.

גמרא הפרישו קרבנן ואמרו הרי אנו הולכין לכפור בבית דין, הלא היא דתני רבי חייה קרבנן לה' על נזרו, שיקדים נזרו לקרבנו ולא שיקדים קרבנו לנזרו. נשבעו היוזן לבית דין, הפרישו קרבנן ואמרו הרי אנו הולכין לכפור בבית דין מה את עביד ליה? כמי שקדם הטאו לקרבנו או מאחר שאין חייבין אלא בבית דין כמי שקדם קרבנם לתטאם! כיני מתניתא כפר אחד והודה אחד, הכופר חייב. אמר רבי יוסי מתניתא והוא שיהזור בו שני בתוך כדי דיבור הראשון? שאם יהזור בו ראשון, מקבלין אותו נעשה שני ראשון. היו עשרה אית תניי תני הראשון חייב וכולן פטורין. אית תניי תני האחרון פטור וכולן חייבין. מאן דמר ראשון חייב וכולן פטורין, כמאן דמר עדות שבטלה מקצתה בטלה כולה ומאן דמר אחרון פטור כמאן דמר תתקיים עדות בשאר. אמר רבי יוסי מתני' אמרה כן

[דף כ"א ע"א]

היו שתי כיתי עדים. לא מר אלא שתיים הא אחת, עדות שבטלה מקצתה בטלה כולה.

הלכה ד' מתני' משביע אני עליכם אם לא תבואו ותעידוני שיש לי ביד פלוני פיקדון ותשומת יד וגזל ואבידה. שבועה שאין אנו יודעין לה עדות, אינן חייבין אלא אחת. שבועה שאין אנו יודעין לה עדות שיש לה ביד פלוני פיקדון ותשומת יד וגזל ואבידה, חייבין על כל אחת ואחת. משביע אני עליכם אם לא תבואו ותעידוני שיש לי ביד פלוני הפסים ושעורים וכוסמין שבועה שאין אנו יודעין לה עדות, אינן חייבין אלא אחד משום שבועה אחת. ואם אנו לו שבועה שאין אנו יודעין לה עדות שיש לה ביד פלוני הפסים ושעורים וכוסמין, חייבין על כל אחת ואחת.

גמרא ומניין שאינו מדבר אלא בתביעת ממונ? אמר רבי ליעזר, נאמר כאן (ויקרא ה) אויבים, ונאמר אויבים בפקדון מה אויבים האמורים בפקדון אינו מדבר אלא בתביעת ממונ, אף אויבים האמורים כאן אינו מדבר אלא בתביעת ממונ. אוי רוצח וזיחוי שאינן מדברין בתביעת ממונ? דנין אויין שיש עמהן שבועה, מאויין שיש עמהן שבועה ואל זיחוי אוי רוצח שאין עמהן שבועה. אוי סוטה וזיחוי שיש עמהן שבועה ואינו מדבר בתביעת ממונ! דנין אויין שיש עמהן שבועה ואין עמהן כחה, מאויין

כמות אלו, ואל יזכירו אויבי סומה שיש עמהן אף ביהן. אויבי ביטוי שפתים יזכירו שאינן מדברין בתביעות ממוז. דנין אויזן שעשה בהן זדון בשגגה מאויזן כמותן! ואל יזכירו אויבי ביטוי שפתים שלא עשה בהן זדון בשגגה. רבי עקיבה אומר. יש מאלה תייב ויש מאלה פטור דכר ממוז תייב ושאינו ממוז פטור. רבי שמעון אומר תייב כאן ותייב בפקדון מה פקדון אינו מדבר אלא בתביעת ממוז. אף כאן אינו מדבר אלא בתביעת ממוז.

הלכה ה' מתני' משביע אני עליכם אם לא תבואו ותעידוני שיש לי כד פלוני נזק וחצי נזק. תשלומי כפל ותשלומי ארבעה וחמשה. שאנס איש פלוני, ופיתה את בתי ושהכני בני ושהכל בי חבירי ושהדליק גדישי ביום חפפורים, הרי אלו תייבין.

גמרא תני, רבי יוסי הגלילי אומר, מה תלמוד לומר והוא עד או ראה או ידע וגו'. לא אמרתי אלא בעדות שאיפשר להתקיים בידיעה ושלא בראייה בראייה ושלא בידיעה. בידיעה שלא בראייה כממוז היה עבידא? תן לי מאתים וזו שיש לי בידך. אין לך בדי ולא הודיתה לי בפני פלוני ופלוני? יאמרו ואני נתן. זו היא ידיעה שאין עמה ראייה אתון ואמרין אין דאודי ליה ואין דגוליה לית אנן ידעין ואין דאזופיה לי נן ידעין. בראייה בלא ידיעה כממוז היה עבידא? תן לי מאתים וזו שיש לי בידך אין לך בדי ולא מניתי לך כמושב פלוני ופלוני? יאמרו ואני נתן. זו היא ראייה שאין עמה ידיעה. אתון ואמרין אין מנה ואין דגוליה לי נן ידעין ואין מישאל ליה לי נן ידעין. תן לי קנס בתי שהוא בידך והוא אומר לא נתתייבתי קנס מימי. והעידים מעידין שנתתייב קנס ולי נן ידעין אין קנס ברתיה אין קנס איתא אחר. אנסתה ופיתיתה את בתי, והוא אומר לא אנסתה ופיתיתה אשה מימי, ועדים מעידין שאנס אשה ולי נן ידעין אין ברתיה הוה, אין איתא חורי. הרגת שורי, קיצצתה נטיעתה והוא אומר איני ידע, תייב. אתה אמרת לי להרוג ולקוץ, הולכין אחר רוב נטיעות. מה הוא הולכין אחר רוב נטיעות? אמר רבי חיי, אין הוה תוריה נגחן הא מר ליה. אם היו נטיעותיו בטילות, הוא מר ליה. אומר רבי יודן,

[דף כ"א ע"ב]

אין אומר כממוז. מאחר דו יכיל מימר ליה אתה אמרת לי להרוג ולקוץ, אף על גב דו אומר ליה לא הרגתי ולא קצצתי פטור.

הלכה ו' מתני' משביע אני עליכם אם לא תבואו ותעידוני שאני כהן, שאני לוי, שאני בן גרושה, ושאני בן חלוצה, ושאיש פלוני כהן, שאיש פלוני לוי, שאינו בן גרושה, שאינו בן חלוצה. שאנס איש פלוני ופיתה את בתו. ושהחבל בי בני, ושהדליק גדישי בשבת, הרי אילו פטורין.

גמרא (ויקרא ה) נפש כי תחטא, נפש כי תחטא לגזרה שוה. מה נפש כי תחטא שנאמר להלן תביעת ממון, ויש לו, אף נפש כי תחטא שנאמר באן, תביעת ממון, ויש לו. לית הדיא פליגא על ריש לקיש? דאמר אין ממון אצל מכות! פתר לה רבי מאיר דאמר לוקח ומשלם. מ"מ לא הפסידו ממון! בין דהלה תוח בעי מיתן ליה ולא יתב ליה, כמי שהפסידו ממון.

הלכה ז' מתני' משביע אני עליכם אם לא תבואו ותעידוני שאמר איש פלוני ליתן לי מאתים וזו ולא נתן, הרי אילו פטורין שאין חייבין אלא על שבועת ממון בפקדון. משביע אני עליכם בשתדעון לי עדות שתבואו ותעידוני, הרי אילו פטורין.

[דף כ"ב ע"א]

מפני שקדמה שבועה לעדות. עמד בבית הכנסת ואמר משביע אני עליכם אם יודעין אתם לי עדות שתבואו ותעידוני, הרי אילו פטורין.

גמרא רבי יוסי רבי יעקב בר זבדי רבי אבהו בשם רבי יוחנן, אמר ליתן מתנה לחכירו, וביקש לחזור בו, חזר. רבי יעקב בר זבדי בעא קומי רבי אבהו, ואהן הוין, לא בצדק הוא והוין צדקו אמר בשעה שאמר הוין של צדק הוה. למה? משום שאינו יודע בהן או משום שאין מתכווין להן? מה נפק מביניהון? משכן שנים שנים אין תימר משום שאינו יודע בהן, יודע בהן? הוין לית טעמא דלא משום שאין מתכווין להן.

הלכה ח' מתני' אמר לשנים משביע אני עליכם איש פלוני ופלוני אם יודעים אתם לי עדות שתבואו ותעידוני, והם שיודעים לו עדות עד מפי עד, או שהיה אחד מהן קרוב או פסול, הרי אילו פטורין.

גמרא רבי מנא שמע, מדבתריה או שהיה אחד מהן קרוב או פסול הוא לא היה אחד מהן קרוב או פסול, חייבין ויודע הוא בהון? הוין לית טעמא אלא משום שאין מתכווין להן. רבי יוסי שמע לה מקדמיתא, מפני שקדמה שבועה לעדות הוא לא קדמה שבועה לעדות חייבין ויודע הוא בהון? הוין לית טעמא אלא משום שאין מתכווין להן.

הלכה ט' מתני' שילח ביד עבדו או שאמר לה הנתבע, משביע אני עליכם אם יודעין אתם לו עדות שתבואו ותעידוהו הרי אילו פטורין, עד שישמעו מפי התובע

גמרא אמר רבי לעזר מה תלמוד לומר אם לוא יגיד ונשא עונו? לא מפי התובע? מתני' צריכה למה דאמר רבי לעזר ומה דמר רבי לעזר, צריכה למתניתין. אילו תנינן ולא תנא רבי לעזר הוינן אמרין ישמעו מפי התובע

[דף כ"ב ע"ב]

ולא נשבעו לנתבע, חייבים, הוי צורפה למה דמר רבי לעזר. אילו תני רבי לעזר ולא תנינן הוינן מרין ישמעו מפי הנתבע ולא נשבעו לתובע חייבין. הוי צורפה למתני' וצריכה למה דמר רבי לעזר, עד שישמעו מפי התובע וישבעו לתובע.

הלכה י' מתני' משביע אני עליכם מצוה אני עליכם אוסרכם אני, הרי אלו חייבין. בשמים ובארץ, הרי אילו פטורין. באל"ף דל"ת ביו"ד ה"א בשדי, בצבאות, בהנון ורהום, בארץ אפים, ורב חסד, ובכל הכינויים הרי זה חייב. המקלל ככולן חייב דברי רבי מאיר, והקמים פטורין. המקלל אביו ואמו ככולן חייב דברי רבי מאיר. והקמים פטורין. המקלל עצמו וחבירו ככולן עובר בלא תעשה. יבכה אלהים, כן יבכה אלהים, זו היא אלה הנתובה בתורה. אל יבכה ובכרך ויטיב לך רבי מאיר מחייב. ורבי יהודה פטר.

גמרא משביע אני עליכם סתם חייב. אוסרכם אני, כובלכם אני, חייבין. רבי יוחנן בשם רבי ינאי, ביני מתניתא. ואית דמרין רבי אבהו בשם רבי יוחנן ביני מתניתא. רבי מאיר מחייב ורבי יודה פטר. רבי מאיר בדיעתיה. רבי יודה בדיעתיה. דתנינן תמן, קיללם בכינוי, רבי מאיר מחייב והקמים פטורין. המקלל עצמו וחבירו, ככולן עובר בלאו. מהו ללקות? חבריא אמרו אין לוקח. אמר לון רבי יוסי למה? שהיא לא תעשה שאין בו מעשה, והרי הפמיר והנשבע לשקר, לאו שאין בו מעשה הוא! רבי יסא בשם רבי יוחנן, רבי מאיר היא דאמר ממשמע לאו אתה שומע הין אל יבכה, אם תבא ותעידוני, הוא אם לא תבוא ותעידוני, יבכה. אין לי אלא אלה שיש עמה שבועה. מניין לשבועה שאין עמה אלה, לשבועה היא שיש עמה אלה? תלמוד לומר ושמעה אלה ושמעה קול? לעשות שאין עמה אלה שיש עמה אלה הוא אלה בלא שבועה לא! רבי יוסי בשם רבי יוחנן

[דף כ"ג ע"א]

לא שנייא היא אלה בלא שבועה היא בשבועה בלא אלה.

הדרן עלף שבועת העדות

פרק המישי

הלכה א' מתני' שבועת הפקדון. נוהגת באנשים ובנשים וברחוקים ובקרובים בפשרים ובכסולים, בפני בית דין, ושלא בפני בית דין. מפי עצמו. ומפי אחרים, אינו חייב עד שיקפור בו בבית דין, דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים, בין מפי עצמו בין מפי אחרים בין שפטר בו חייב. והייב על זדון שבועה ועל שנגתה עם זדון הפקדון. אינו חייב על שנגתו, ומה הוא חייב על זדונו? אשם בכסף שקלים.

גמרא תני, מפי עצמו בשבועת העדות. מהו להיות באלה מפי עצמו בשבועת הפקדון? מהו להיות באלה? אמר רבי יוסי, מפיו דכתיב (ויקרא ה) נפש נפש, כמה שכולהו כן וכולהו כן. אמר רבי מנא, אלה בבית דין. מהלוקת רבי מאיר וחכמים. וכחש בעמיתו, לכשיצא וידויו בשבועה. פרט למכחש באחד השותפיו. פרט למכחש בעדים ובשטר. אמר רבי יוסי, הוה אמרה שנים שליו מאחד אף על גב דלא פתבין אחראין וערבאין זה לזה, אחראין וערבאין זה לזה. ולא עבדין בן. שנים שהפקידו באחד וביקש האחד ליטול שלו, אין שומעין לו, ויעשה בכופר בתלקו והא חייבו אחד שהפקיד לשנים כפר בו זה חייב, כפר בו זה חייב.

[דף כ"ג ע"ב]

הפקיד להם שנה פרוטה, לא נמצא מביא קרבן על חצי פרוטה ומה פא אילו נשבע ונשבע ונשבע, שפא אינו מביא קרבן על חצי פרוטה? תמן, כל שבועה חלה על שנה פרוטה! הכא אין שבועה חלה על שנה פרוטה. רבי לא ורבי יוחנן וריש לקיש, תריהו אמרין, לית כאן עדים, כמי שיצא וידויו בשבועה למה? משום שמוצוין למוות! ושטר, אינו מוצו לאבד? הוי לית טעמא אלא משום שמוצוין לשפח עדותו. תמן תנינן איכז שור? אמר לו אבד. משביעך אני, ואמר אמן. ועדים מעידין אותו שאכלו, משלם את הפרן. הודה מעצמו, משלם קרן וחומש ואשם! מתניתא בשאין יודע בעדים! אתא מימר לה ואפילו יודע בעידי. אמר רבי יוסי, ומתניתא אמרה בן הוי שמי ביתי עדים כפרה ראשונה ואחר כך כפרה שנייה, שתייהן חייבות. ניהא שנייה מתחייבת. ראשונה למה? לאו משום שמוצוין לשפח עדותו. (ויקרא ה) וכחש בה. ולא בו. בן עזאי אומר שלשה אבידות הן. ביודע בה ובמוצאיה.

בה ולא במוצאייה. לא בה ולא במוצאייה. רבי חונניה בשם רבי ירמיה פולחון לפטור. רבי יעקב בר אהא בשם רבי יוסי לית בן. רבי יוסי בעי ויהא בן הפטור?

[דף כ"ד ע"א]

אמר רבי מנא לית בן משלש אבידות. בידע בה ובמוצאייה. בה ולא במוצאייה. לא בה ולא במוצאייה. בה ובמוצאייה נן קיימין? אלא שמכחש בה ובמוצאייה. במוצאייה ולא בה בה ולא במוצאייה? פיני מתניתא בה ובמוצאייה.

הלכה ב' מתני' שבועת הפיקדון ביצד? אמר לו תן לי פיקדון שיש לי בנדף שבועה שאין לה בדי. או שאמר לו אין לה בדי משיבעה אני ואמר אמן הרי זה חייב. השביע עליו חמשה פעמים, בין בפני בית דין בין שלא בפני בית דין וכפר חייב על כל אחת ואחת. אמר רבי שמעון, מה הפעם? מפני שהוא יכול לחזור ולהודות.

גמרא נפש נפש, מה פאן מפי עצמו אף לחלן מפי אחרים, מה פאן מפי אחרים. רבי מאיר דרש גזרה שונה במקום שבאתה, מה מפי עצמו שנאמר פאן, חוץ לבית דין, אף מפי עצמו שנאמר פאן חוץ לבית דין. ורבנן דרשי גזירה שונה באמור בה, מה מפי אחרים שנאמר לחלן, בבית דין, אף מפי אחרים שנאמר פאן בבית דין. רבי ירמיה בעי קרוב, מפי אחרים בשבועת הפיקדון, מהו שיהא פטור? גישמעניה מן הדא הואיל ולא למדו מפי אחרים בשבועת הפיקדון אלא משבועת העדות, מה לחלן קרובין פטורין אף פאן קרובין פטורין. אמר רבי יוסי, קרובין שכאן למידיו מרחוקין שלקהלן! רבי יודן קהודקייא בעי השביע עליו חמשה פעמים מפי אחרים חוץ לבית דין, כלום הוא חייב על כולן אלא אחת? אמר רבי יוסי, ולא מתניתא היא אמר רבי שמעון, ומה מעם, מפני שאינם יכולין לחזור ולהודות. וכאן, הואיל ואין יכולין לחזור

[דף כ"ד ע"ב]

ולהודות אין חייבין אלא אחת?

רבי ירמיה בעי: השביע עליו חמשה פעמים מאחר דרבי מאיר עבד מפי אחרים בבית דין, מהו שיקבענו לקרבן ולהיבנו על הראשונה בלא תביעה. ויבא בהדא. מה את פא אחרינו, שבועה שאין לה בדי. משלם קרן והולש ומביא אשם בשתי סלעים. מה שאין בן בשבועת העדות. מפי אחרים בקרקעות, מהו שיהא פטור מפי אחרים? מהו שיהא חייב אשם בכסף שקלים?

הלכה ג' מתני' היו המשה תובעין אותו ואמרו לו תן לנו פיקדון שיש לנו כגדך שבועה שאין לכם בדי, אינו חייב אלא אהת. שבועה שאין לה בדי, לא לה ולא לה ולא לה, חייב על כל אחת ואחת. רבי אליעזר אומר, עד שיאמר שבועה באחרונה. רבי שמעון אומר, עד שיאמר שבועה לכל אחד ואחד.

גמרא יכול אף בשבועת הפיקדון לא עשה המושבע פנשבע? אמר רבי לעזר, לית פאן אלא אף בשבועת הפיקדון נעשה המושבע פנשבע. אמר רבי יוחנן דברי רבי לעזר, והוא, שהזכיר שבועה תחילה וסוף, דברי חכמים, הזכיר שבועה תחילה ולא הזכיר פסוף. או הזכיר פסוף ולא הזכיר תחילה על דעתין דרבנן מביא קרבן על כל אחת ואחת. על דעתיה דרבי לעזר, מביא קרבן אחד. הזכיר שבועה תחילה וסוף, על דעתיה דרבנן, מביא שני קרבנות על כל אחד ואחד. על דעתיה דרבי לעזר מביא קרבן אחד על כל אחד ואחד. הזכיר שבועה בתחילה ולא הזכיר פסוף, מהו שתהול שבועה על האמצעיים? איתא חמי אילו הזכיר שבועה תחילה וסוף, שפא הזכיר באמצעיים! ותימר חלה, והכז חלה. רבי יודן קפודקניא בעי שבועה היטין וישעורין וכוסמין אין לה בדי, מהו? כמי שהזכיר שבועה תחילה וסוף! מאחר שעל ידי זה ועל ידי זה שבועה מתקיימת, אינו חייב אלא אחת. אין לה בדי היטין וישעורין וכוסמין שבועה,

[דף כ"ה ע"א]

כמי שהזכיר שבועה תחילה וסוף. מאחר שעל ידי זה ועל ידי זה שבועה מתקיימת, אינו חייב אלא אחת. אין בשבועת ביטוי בן? שבועה שלא אוכל, שלא אוכל שבועה על דעתין דרבנן, מביא קרבן על כל אחת ואחת. על דעתיה דרבי לעזר, מביא אחד על הכל. אף רבי לעזר מודה שאינו אלא כמורז עצמו מן האיסורין. לא אתייה דלא אומר הוא לשעבר, שבועה שלא אכלתי שלא אכלתי שבועה! על דעתין דרבנן, מביא שני קרבנות על כל אחת ואחת על דעתיה דרבי לעזר מביא אחד בכל אחד ואחד. רבי אבהו רבי ירמיה בעי אמר שבועה היטין וישעורין אין לה בדי מהו? נישמעניה מן הדא. לא ממקום פלוני ולא ממקום פלוני, חייב. אמר רבי יוסי מקומות הרבה עשו אותן כמינין הרבה אילו מר לא מאותו המקום ולא מאותו המקום, יאות. רבי חגיי בעי עשרה שבועות אין לה בדי מהו? רבי יוסי בעי, שבועה שבועה אין לה בדי מהו? אמר רבי יוסי נישמעניה מהדא שבועה שלא אוכל כפר זו שבועה שלא אוכלינה ואכלה חייב אחת מפני שהזכיר זו הא לא הזכיר זו, חייב בכל אחת ואחת. אף בשבועת ביטוי בן שבועה שאוכל נבילה ופת היטין ופת ישעורין ופת כוסמין, מאחר שפטור על הנבילה פטור על השאר.

הלכה ד' מתני' תן לי פיקדון ותשומת יד וגזל ואבידה שיש לי בידך, שבועה שאין לך בדי, אינו חייב אלא אהת. שבועה שאין לך בדי פיקדון ותשומת יד וגזל ואבידה, חייב על כל אהת ואהת. תן לי חטים ושעורין וכוסמין שיש לי בידך שבועה שאין לך בדי, אינו חייב אלא אהת. שבועה שאין לך בדי חטין ושעורין וכוסמין, חייב על כל אהת ואהת. רבי מאיר אומר אפילו אומר חיטה ושעורה וכוסמת, חייב על כל אהת ואהת.

גמרא אומר רבי יוחנן, דברי רבי שמעון, נמצא שאין בידו חטים, פטור בשאר. אומר רבי בא,

[דף כ"ה ע"ב]

אף ר' יהודה מודה בה. נמצא שיש בידו חטין, מהו שתחול שבועה בשאר המינין? חבריא אמרי לא חלה. רבי זירא אומר, חלה. אומר רבי יעקב בר אהא, מתניתא מסייעה למה דאמרי חבריא. אישה שאמרה הריני נזירה, ושמעה חבירתה ואמרה ואני, ושמע בעל הראשונה והפר לה הראשונה מותרת והשנייה אסורה. רבי שמעון אומר, אם אמרה לא נתפונתי להיות אלא כמותה, שתיהן מותרות. מפני שאמרה לא נתפונתי אלא להיות כמותה וכיצא בה הא אם לא אמרה להיות כמותה וכיצא בה, הראשונה מותרת והשנייה אסורה. מה אם תמן, שאין שם עיקר שבועה! את מר חלה כאן שיש עיקר שבועה לא כל שבן שתחול! ומאי דא דאמר רבי יוחנן, דברי רבי שמעון נמצא שאין בידו חטין פטור בשאר? במתפנים, באומר שעורין יהו בחטין, בוסמין יהו בחטין. פשיטא דא מילתא לא היפר לה בעל הראשונה ועברה על נדרה לוקה. שנייה מהו? אומר רבי יוסי, מאחר שזו לוקה זו לוקה. אומר רבי יודן, ותניי בית דין הוא, ותיעשה שנייה באומרת הריני נזירה שלשים יום! רבי שמעון בדיעתיה דאמר במגבה הדבר תלוי.

[דף כ"ז ע"א]

אמר רבי יוחנן דברי רבי יודן? נכללין בקרבן אחד ונפרטין בשלשה קרבנות. היך עבידא? פרוטה חטין פרוטה שעורין ופרוטה בוסמין נכללין בקרבן אחד, נפרטין לשלשה קרבנות. פרוטה שליש חטין, פרוטה שליש שעורין, פרוטה שליש בוסמין מהו שיצטרפו בולן? איתא חמי איילי היו בידו כמה מינין בפרוטה! אפילו בן, נכללין ונפרטין. ליי דא מילח? לחייבו בקרבן. בידו ארבע מינין, שני מינין בפרוטה שני מינין בשני פרוטות, אפילו בן נכללין ונפרטין. דאמר רבי יוחנן בשם רבי ינאי, ושואל אני בשלום פלוני, חזקה לכל חתם. שואל אני בשלום פלוני לא חתם אלא בשאיילת שלום. ריש לקיש אומר שואל אני בשלום פלוני, חזקה לכל חתם. אי זהו כלל? רבי יוחנן אומר איש פלוני מגרש פלונית

ופלוני את פלונית. אי זהו כלל לריש לקיש? אמר אנו פלוני ופלוני מגרשין נשינו ממוקום פלוני. אמר רבי זירא, מודה רבי יוחנן שאם הזכיר גירושין כל אחת ואחת, שצריך ליתן טפוס ועדים לכל אחד ואחד.

[דף כ"ז ע"ב]

הייליה דרבי יוחנן מהדא, שאיני נהנה לזה קרבן לזה קרבן, צריכין פתח לכל אחד ואחד. אמר רבי יוסי מתניתא מסייעה לרבי יוחנן. היה פותב טפוס לכל אחד ואחד ועדים למטה, את שהעדים ניקרין עמו פשר. שמואל אמר, פרט רבי מאיר כלל לרבי יהודה, פרט רבי יהודה כלל לרבי מאיר. רבי שמואל בשם רבי זירא מיליהון דרבנן אמרין, שאין פרטו של רבי מאיר כללו של רבי יהודה דמר רבי יוחנן בשם רבי יצאי ושואל אני בשלום פלוני, חזקה לכל התם. שואל אני בשלום פלוני, לא התם אלא בשאלת שלום. אם אומר את פרט רבי מאיר כלל לרבי יהודה אמר שואל אני בשלום פלוני חזקה לכל התם! אמר רבי יוסי, מתניתא אמרה שאין פרטו של רבי יהודה, כללו של רבי מאיר. דתנינן, רבי מאיר אומר אפילו אמר היטה ושעורה וכוספות חייב בכל אחת ואחת! ולית אינש אמר אפילו, אלא מכלל דמודה בקדמיתה. אמר רבי חיינא על דעתיה דרבי מאיר בין שאמר היטין ושעורין וכוסמין, בין שאמר היטה ושעורה וכוספות, כלל ופרט הוא. על דעתיה דרבי יהודה, אם אמר היטין ושעורין וכוסמין כלל ופרט הוא אם אמר היטין ושעורין כוסמין כלל שואל עמו פרט.

הלכה ה' מתני' אנסתה ופיתיתה את בתי והוא אומר לא אנסתי ולא פיתיתי משביעך אני, ואמר אמן חייב שמעון פוטר, שאינו משלם קנס על פי עצמו, אמרו לו אף על פי שאינו משלם קנס על פי עצמו,

[דף כ"ז ע"א]

משלם בושת ופגם על פי עצמו.

גמרא רבי זירא רבי יסא בשם רבי יוחנן, דברי רבי שמעון עיקר תביעה קנס לדברי חכמים לאו. אמר רבי אילא, דברי רבי שמעון בתובעו קנס בושת ופגם דברי חכמים בתובעו בושת ופגם, וקנס. רבנן אמרין דברי רבי שמעון בתבעו דבר אחד, דברי חכמים בתבעו שלשה דברים. רבי זירא בעא קומי רבי יסא בפירוש שמעון מרבי יוחנן או ממילתיה. אמר רבי יוסי, דסבר רבנן. אמר רבי מנא ואפילו דו סבר רבי אילא. דברי רבי שמעון בתבעו דבר אחד פרס הקא בתובעו שלשה דברים. אין לי אלא דברים שאינו משלם עליהן את הקרן, מניין תשלומי כפל ותשלומי ארבעה וחמשה האונם והמפתה

מסכת נגעים פרק שני

א. יש בשער לכן מה שאין בשער צהב, ובשער צהב מה שאין בשער לכן, שער לכן לא הציל שער אחר מידו, מה שאין כן בשער צהב. יש בשער צהב שיפה כחו במקומו ליטמא בכל מראה מה שאין כן בשער לכן. הוי בו שתי שערות ושוכבות חוצצה לו - טמא. הוי חוצצה לו ושוכבות לתוכו - טהור. אמר רבי מאיר: שלא יהא בני אדם מדמה שבכלן הן נדונין, אלא אם חודו של שער לכן - טמא, אין חודו לכן - טהור. שאלו תלמידיו את רבי יוסי: בהרת ובה שער שחור - חוששין אנו שמא מעט את מקום בהרת מכגרים. אמר להן: בהרת ובה שער לכן - חוששין אנו שמא מעט את מקומו בהרת מכגרים, אמרו לו: לא! אם אמרת בשער לכן שהוא סימן טמאה, תאמר בשער שחור שאין סימן טמאה?! אמר להן: הרי שיש בו עשר שערות לבנות, כלום הן סימני טמאה! אלא שתיים חוששין אנו למותר, שמא מעט את מקום הבהרת מכגרים. אמרו לו: לא, אם אמרת בשער לכן שהוא מין טמאה, תאמר בשער שחור שאינו מין טמאה?! אמר להם: אף שער שחור הופך הוא מין טמאה:

ב. בהרת וחוט יוצא הימנה, שתי בהרות וחוט יוצא מזו לזו, אם יש בו רחב שתי שערות - זוקקים ליטמא בשער לכן ובפסיון. אבל למחיה - אין מטמאין עד שיהא בו רחב כגרים. רבי אלעזר ברבי שמעון אומר: כשם שאין זוקקין ליטמא במחיה עד שיהא בו רחב כגרים, כך אין נזקקין ליטמא בשער לכן, ובפסיון עד שיהא בו רחב כגרים:

ג. שתי בהרות וחוט של מחיה ביניהן, נפרץ מכאן מקום שערה אחת, ומכאן מקום שערה אחת - טמא משום פסיון. נפרץ מקום שתי שערות מכאן, ומקום שתי שערות מכאן - טמא משום פסיון ומשום מחיה. בהרת שטהרה מתוך החלט, מחיה ושער

לכן ופסיון ומתוך הסגר - אין משתמשות הסגר מעתה, אבל יכול הוא לטמא בשער לכן ומחיה ופסיון הבא אחריו. בהרת בתחלה בסוף שבוע ראשון, בסוף שבוע שני לאחר הפטור, כנסה ופשתה או פשתה וכןסה. נשתנית מן השלג לסיד ומן הסיד לשלג - הרי זו כמו שהיה. בהרת כגרים ופשתה כגרים והלף מן האום כחצי גריס. רבי עקיבא מטמא, וחכמים אומרים: תראה בתחלה:

ד. בהרת כחצי גריס ובה שתי שערות, נולדה בהרת כחצי גריס ובה שתי שערות - הרי זה להחליט. טעה, ואין ידוע אלו שהפכו ואלו שקדמו - טהור. ואם משהחליטו טעה, ואין ידוע אלו שהפכו ואלו שקדמו - טמא. נשרו בו שתיים טמא ושלש - טהור. רבי אלעזר ברבי שמעון אומר: ספק בהרת קדמה לשער לכן, ספק שער לכן קדמה לבהרת, הואיל וספק נגעים להקל - טהור. בהרת ובה מחיה פחותה מפעדשה. רבי מאיר אומר: יסגיר וחכמים אומרים: אין נזקקין לו. רבתי בהרת - רבי מאיר מטמא. וחכמים אומרים: תראה בתחלה. נתמעטה - טהורה. רבתי מחיה, רבי מאיר מטמא, וחכמים אומרים: תראה בתחלה. נתמעטה, רבי מאיר מטמא וחכמים מטהרים. בהרת כגרים לכל צד, ובה מחיה ארפה או עגולה, רבתי המחיה - טמאה. נתמעטה; רבי מאיר מטמא, וחכמים מטהרים, שאין הנגע פושה לתוכה. בהרת כגרים ומחיה פעדשה מקפתה, ומבחוץ למחיה בהרת, והלכה לה מחיה ונעשית בהרת. רבן גמליאל אומר: אם מבפנים נתמעט - הפנימית להחליט והחיצונה טהורה. מבחוץ - הפנימית להסגיר והחיצונה טהורה. אמר רבי שמעון: אימתי? בזמן שהיא כעדשה מכונת, היתה יתרה מפעדשה ונתמעט מותר זה ונעשה הבהרת, אם מבפנים נתמעט - שניהן להחליט, הפנימית משום שפשת, והחיצונה משום מחיתה מבחוץ, הפנימית להסגיר והחיצונה להחליט, אמר רבי יוסי:

ח. בהרת בעובד כוכבים עד שלא נתגיר נסמכה לה בהרת אחרת, ראשונה אינה זוקקת לטמא בשער לבן ובפסיון, ואינו מעכבת את הפריחה. כחצי גריס עד שלא נתגיר, וכחצי גריס משנתגיר - טהור:

מסכת נגעים פרק שלישי

א. התולש סימני טמאה מתוך נגעו, בין שתלש בלו, ובין שתלש מקצתו, בין עד שלא בא אצל הכהן, ובין משבא אצל הכהן, בין מתוך החלט, ובין מתוך הסגר, ובין מתוך הפטור - הרי זה לוקה את הארבעים:

ב. הקורע נגע מתוך הבגד, והקולף נגע מתוך הבית - הרי זה לוקה את הארבעים, שנאמר (דברים כד, ח): "השמר בנגע הצרעת לשמור מאד ולעשות". אבל נושא הוא במוט על כתפו, ובסיב ברגלו. ואם הלכו - הלכו:

ג. היו בו שתי שערות, תלש אחת ונשר אחת - טהור. היה בו שלש, תלש אחת ונשרו שתיים - טהור, שתיים ונשרה אחת - טמא. נתמעטה בהרתו מכגריס, בין כך ובין כך - טהור. פרוחה בכלו, בין כך ובין כך - טהור:

ד. היתה בו מחיה כעדשה, כוה חצייה והלף חצייה - טהור. היתה יתרה מבעדשה, כוה מותר והלף כעדשה - טהור. כוה כעדשה והלף מותר - טמא. נתמעטה מכגריס - בין כך ובין כך טהור. פרוחה בכלו - בין כך ובין כך טמא. אמר רבי יוסי: במה דברים אמורים? בזמן שנעשה מותר זה בהרת, אבל אם נעשה מותר זה שחין - טהורה, שאפלו היה פסלע ונסמך לה שחין - טהורה. התחלתי מביא להן ראיות, מפני מה עד שלא בא אצל הכהן טהור? לא מפני שלא ראָה הכהן סימני טמאה שבו?! אף תוך הסגור - טהור, עד שיראה הכהן סימני טמאה שבו. אמרו לו: יפה אמרת:

ה. קצצה מתכונן, רבי אליעזר אומר: משילד לו נגע אחר ויטהר הימנו, וחכמים אומרים: משתפרח בכלו. אמר רבי יהודה:

אלו דברי רבי חנניא בן גמליאל. אבל אני אומר בשתייהן שהחיצונה טהורה, שאני רואה את הבהרת כאלו השחין תוך המחיה. רבי עקיבא אומר: בין כך ובין כך - שתייהן להסגיר, אם משום פסיון - אין חוששין לפנימית, שאין נגע פושה לתוך הנגע, ואי משום מחיה - אין חוששין לחיצונה, שהבהרת לתוכה במקום מחיה:

ה. עשרים וארבעה ראשי אברים באדם שאין מטמאין משום מחיה, ואם מקומן יושב כגריס - הרי אלו מטמאין במחיה כגריס. רבי אליעזר אומר: המסמרת, והיבלת, והתלתלין - אינן מטמאין משום מחיה. ואם מקומן יושב כגריס - מטמאין משום מחיה: רבי יוסי ברבי יהודה אומר: היתה בהרת סמוכה לראש, לעין, ולאזן, ולחוטם, ולפה - טהור, שנאמר (ויקרא יג, ג): "וראה הכהן את הנגע בעור הבשר" - שיהא כל חוצה לו בעור הבשר וראויה לפסיון. היה לו על ראש חוטמו שופע אילך ואילך, על ראשי אצבעותיו שופע אילך אילך, כגריס על כגריס, על ראש אצבע שופע אילך ואילך - טהור, שנאמר: "וראהו" - כלו פאתת:

ו. בהרת בכלו ובראשו בשר חי. בהרת ברגלו ובכלו בשר חי, או שהיה בו מחיה מלמעלה למטה כמין פסיקיא של בשר חי, או חוגרת באמצע - טהור, שנאמר (שם): "ומחית בשר חי בשאת" - עד שתהא מחיה מבצרת בשאת. האדם שבשפה - נדון כבית הסתרים, והקמט שנפשט - הרי הוא כעור הבשר לכל דבר:

ז. בראש עד שלא העלה שער, ומשהעלה שער ונקרח. בזקן עד שלא העלה שער, ומשהעלה שער נתק. בעור הבשר עד שלא נעשה שחין, ומשנעשה שחין נעשה צרבת. עד שלא נעשה מכה, ומשנעשה מכה נעשה צרבת - טהור. רבי אליעזר בן יעקב אומר: הואיל ותחלתו וסופו טמא - טמא. וחכמים אומרים: יראה בתחלה:

י. שתי בהרות, אחת טמאה ואחת טהורה, פְּרָחָה מזו לזו, ומהן לעור הבשר - טהור. ורבי נחמיה אומר: אם מתחלה פְּרָחָה טמאה לטהורה - טהור. מטהורה לטמאה - טמא. הבא בכלו לכן ובו מחיה עגלה או ארבה - הרי זה יסגיר. חזרו בו ראשי אברין - הרי זה כמות שהיה, פְּרָחָה במקצתו - טמא. פְּרָחָה בכלו ובמחיה - טהור:

יא. שתי בהרות, אחת מסגרת ואחת להחליט, אחת מסגרת ואחת להסגיר, אחת מסגרת ואחת טהורה, אחת להחליט ואחת להסגיר, אחת להחליט ואחת טהורה, אחת להסגיר ואחת טהורה, ואינו יודע אי זו ראשונה ואי זו שניה - טהור. שני בהרות, אחת מחלטת ואחת להחליט, אחת מחלטת ואחת להסגיר, ואחת מסגרת אחת מחלטת ואחת טהורה, ואינו יודע אי זו ראשונה ואי זו שניה - טמא:

יב. השחין והמכה - שניהן סימן אחד ושניהן טמאה אחת. למה נחלקו? שאין מצטרפין זה עם זה כחצי גריס מן השחין, נעשה מכה - בטלה מכה את השחין. וכחצי גריס מן המכה - אין מצטרפים זה עם זה. שחין נעשה מכה - בטלה מכה את השחין. ומכה שנעשית שחין - בטל שחין את המכה. הרי הן לפניך ואין ידוע אם שחין ואם מכה - טהור. 'השחין, והמכה, והנתקין'. 'השחין, והמכה, והקרחת, והגבחת'. 'השחין, והמכה, ועור הבשר' - מצטרפין זה עם זה, ואין פושין מזה לזה. הסגירו בשחין או במכה, ובסוף שבוע נעשה עור הבשר בעור הבשר, ובסוף שבוע נעשה שחין ומכה - יראה בתחלה:

מסכת נזעים פרק רביעי

א. רבי עקיבא אומר: שער צהב הארף - טהור, ולא עוד, אלא שהוא מציל מד שער צהב דק והפסיון. ואיזו שיעורו? רבי אלעזר ברבי שמעון אומר: הטמא בשער לכן - טהור בשער צהב. והטהור בשער לכן - טמא בשער צהב. היו בו שתי שערות

לא נחלקו רבי אלעזר וחכמים על שקצצה ונקצץ עמו בשר חי, שאין לזה טהרה עולמית, ועל שקצצה ושיר הימנה כל שהוא, שאם פְּרָחָה בכלו - שהוא טהור. על מה נחלקו? על שקצצה מכון, שרבי אליעזר אומר: אין לו טהרה, עד שילד לו נגע אחר ויטהר הימנה, וחכמים אומרים: פְּרָחָה בכלו טהור:

ו. מצורע מסגר - ימול ופטור מן הקרבן. מחלט - ימול ותיב בקרבן. היתה בו בהרת כגריס, מל הימנה כחצי גריס, ובסוף שבוע נעשה כסלע - ויראה בתחלה:

ז. בהרת כגריס ובה מחיה כעדשה, פְּרָחָה בכלו והניחה המחיה במקומה - טמא. חזרו בו ראשי אברים - טמא עד שתתמעט בהרת מכגריס. וכמה היא חזרת ראשי אברים? רבי מאיר אומר: כל שהוא. ורבי יוסי אומר כעדשה. אמר רבי מאיר: וכי משום מחיה הן מטמאין? והלא אין המחיה מטמא בראשי אברין! אלא גזרת מלך היא, אפלו בכל שהוא. אמר רבי יוסי: וכי משום ראשי אברין מטמאין? והלא אם חזרה אמצעיתו טמא! ועוד, נאמר כאן "בשר חי", ונאמר להלן "בשר החי", מה בשר חי האמור להלן כעדשה, אף בשר חי האמור כאן כעדשה:

ח. שער לכן החוזר אחר פריחת החוט מחיה שער לכן והפסיון, או אחר פריחת הסגר, רבי יהושע מטמא. אמר רבי יהושע: שער לכן סימן טמאה והמחיה סימן טמאה, מה מחיה חוזרת ומטמא - אף שער לכן חוזר ומטמא. אמר לו רבי עקיבא: אם מחיה חוזרת ומטמאה שכן מטמא בתחלה, תאמר בשער לכן שאין מטמא בתחלה?! ועוד, שנאמר "בשר" - בשר חי החוזר טמא, ואין שער לכן טמא:

ט. פְּרָחָה בכלו אבל לא בראש ובזקן, שחין ומכה קדח מורדין, חזר הראש וזקן ונקרחו, השחין ומכה וקדח ונעשה צרבת וכו' - יראה בתחלה:

ה. נתק כגריס, בראשו ובזקנו, בסוף שבוע ראשון או בסוף שבוע שני, כנס שער שחור מן הצד - טהור. חזר נתק - טמא משום פסיון. נתק כגריס, בראשו או בזקנו - יסגיר. נתק ראשו או זקנו בלו, בין מתוך החלט בין מתוך ההסגר - טהור משום פריחה, ואחר הפטור - טמא משום פסיון. הבא בלו נתק בראשו או בזקנו - יסגיר. עמד בו שבוע אחד - נותן לו שבוע שני. עמד בו שני שבועות - יפטר. אחר הפטור נולד לו שער צהב דק - טמא. נולד בו שער שחור, בין באמצע ובין מן הצד - טהור. הלך שער שחור והניח שער צהב במקומו - טהור. ולא עוד שטהור, אלא שמציל מיד שער צהב דק הבא אחר כך. הבא בלו נתק - יסגיר. בסוף שבוע ראשון או בסוף שבוע שני נולד לו שער צהב דק - טמא. נולד לו שער שחור, בין מן האמצע ובין מן הצד - טהור. הלך שער שחור והניח שער צהב במקומו - טהור. ולא עוד שהוא טהור, אלא שמציל מיד שער צהב דק:

ו. הבא אחר הנתק, הבא בלו נתק - יסגיר, בסוף שבוע ראשון ובסוף שבוע שני נולד לו שער שחור מן הצד - טהור. חזר ונתק - טמא משום פסיון. שתי שערות צומחות או משירות, אחת בראש ואחת בזקן, וכן שתי שערות צהבות אחת בראש ואחת בזקן - אין מצטרפות:

ז. הקרחת והגבחת - שתיהן סימן אחת, ושתיהן טמאה אחת. ולמה נחלקו? שאין מצטרפות זו עם זו. ואי זו היא קרחת, ואי זו היא גבחת? מן הקדקוד ושופע לאחוריו - זו היא קרחת. מן הקדקוד ושופע לפניו - זו היא גבחת. התלישות שבראש וזקן - הרי הן פעור בשר לכל דבר:

ח. זקן האשה זקן הסריס שלא העלו שער - הרי הן פעור הבשר לכל דבר. משהעלו שער - הרי הן כזקן לכל דבר:

ט. נמצאת אומר: הראש מטמא בחמשה מיני נגעים, עד שלא העלה שער - טמא

צומחות - הרי אלו מצילות: מכנסות ומפזרות, מבצרות ושאין מבצרות. אבל משירת - אינה מצלת אלא אם כן היתה מבצרת. היו בו שתי שערות, אחת צומחת ואחת משירת - הרי אלו מצילות מכנסות ומפזרות. היו בו שתי שערות - אחת צהבה ואחת משירת. נולד וזוג לצהבה - טמא, לצומחת או למשירת - טהור, ואם מגלח את הנתק, אפלו נזיר - תגלחתו בכל אדם, ותגלחתו בכל דבר. הסגירו ולא גלחו - הרי זה מסגר:

ב. נתק וחוט יוצא הימנו, שני נתקין וחוט יוצא מזה לזה, אם יש בו רחב שתי שערות - זוקקין ליטמא בשער צהב דק, והפסיון להציל בצמוח, אבל במשיר - אינו מציל עד שיהא בו רחב כגריס: רבי אלעזר ברבי שמעון אומר: כשם שאינו מציל במשיר עד שיהא בו רחב כגריס, כך אין זוקקין ליטמא בשער צהב דק והפסיון להציל בצמוח, עד שיהא בו רחב כגריס:

ג. נתק בתוך נתק - מסגיר את הפנימי ופותר את החיצון, רבי יהודה בן נקוסא אומר משם רבי שמעון: כל נתק שהחליט בשער צהב דק ובפסיון והלכו להן - אינו עלול לשמש טמאה עולמית. נתק כגריס בראשו או בזקנו - יסגיר. עמד בו שבוע אחד - נותנין לו שבוע שני, עמד בו שני שבועות - יפטר אחר הפטור. נולד בו שער צהב דק - טמא. נולד לו שער שחור, או שכנס שער שחור מן הצד - טהור. הלך שער שחור מן הנתק, והניח שער צהב במקומו - טהור. ולא עוד שהוא טהור, אלא שמציל מיד שער צהב דק ופסיון הבאים אחר כך:

ד. נתק כגריס בראשו ובזקנו בסוף שבוע ראשון או בסוף שבוע שני, ונולד לו שער צהב דק - טמא, ונולד לו שער שחור או שנכנס שחור מן הצד - טהור. הלך שער שחור מן הנתק, והניח שער צהב במקומו - טהור. ולא עוד שהוא טהור, אלא שמציל מיד שער צהב דק ופסיון הבאים אחר כך:

הבתים, בין צבועין בידי אדם בין צבועין בידי שמים - מטמאין בנגעים. והעורות, צבועין בידי שמים - מטמאין בנגעים. בידי אדם - אין מטמאין בנגעים:

ג. בגד ששתיו צבוע וערבו לכן, ערבו צבוע ושתיו לכן - הכל הולף אחר הערב. ובכרים ובכסתות - אחר השתי. וזה וזה - הולכין אחר הנראין: בגד ששתיו סריקון וערבו צמר. ערבו סריקון ושתיו צמר - אין מטמאין:

ד. הסגירו בכחצי גריס ירקרק, וכחצי גריס אדמדם, ולסוף שבוע בא ומצאו בכגריס ירקרק, או כגריס אדמדם, הסגירו כגריס ירקרק או כגריס אדמדם, ובסוף שבוע בא ומצאו בכחצי גריס ירקרק וכחצי גריס אדמדם - נותן לו שבוע שני. ורבי יהודה אומר: יראה כתחלה. הסגירו בכגריס ירקרק, ובסוף שבוע בא ומצאו כסלע אדמדם, או שהסגירו כגריס ובסוף שבוע בא ומצאו כסלע ירקרק - הרי זה ישוף. רבי יהודה אומר: יראה כתחלה:

ה. הבא כלו נגע - יסגיר. עמד בו שבוע אחד - נותן לו שבוע שני. עמד בו בשני שבועות או שפנס בסוף שבוע אחד ופשה בשבוע שני - הרי זה ישוף. נגע כגריס ובסוף שבוע פשה בכלו - הרי זה ישוף. הכהה בתחלה למראה שני, רבי יהודה אומר: יכבס ויסגיר, וחכמים אומרים: אין זקוק לו. בסוף שבוע ראשון למראה שני - יכבס ויסגיר. סוף שבוע שני, למראה שני - קורעו וצריך מטלית. רבי נחמיה אומר: אין צריך מטלית. למראה השלישי - טהור. העומד והכהה, למראה שני בסוף שבוע ראשון ובסוף שבוע שני הלה לו - מכבסו והוא טהור. חזר לביתו - טהור. חזר לנגע, בין למראו בין לשאין מראוי - יראה בתחלה:

ו. הטולה מן הטהור במסגר ונראה נגע בבגד - מציל את המטלית. נראה במטלית - שורף את הבגד, והמטלית תשמש עצמה בסמינין. פשה המטלית - זה וזה ישוף:

משום עור הבשר. העלה שער ונתק - טמא משום נתקין. נקרח - טמא משום קרחת. נעשה שחין - טמא משום שחין. נעשה מכה - טמא משום מכה. הקרחת, והגבחת, והנתקין, השחין, והמכה, ועור הבשר - אין מצטרפין זה עם זה, ואין פושין מזה לזה. ואיזה ראש ואיזה זקן? מן הפרק של לחי ולמעלה - זה הוא הראש. מן הפרק של לחי ולמטה - זה הוא זקן. מלפניו מותר את החוט מאזן לאזן, כל שמן החוט ולמעלה - הוא הראש, מן החוט למטה - זה הוא הזקן. מאחרי - מפיקא של פרקא ולמעלה - זה הוא הראש. מפיקא של פרקא ולמטה, אף על פי שהוא מגדל השער - הרי הוא כעור הבשר לכל דבר. מלפניו, מחליה של גרגרת ולמעלה - זה הוא זקן. מחליה של גרגרת ולמטה, אף על פי שהוא מגדל את השער - הרי הוא כעור הבשר לכל דבר. אלו סימני הראש ליטמא בנתקין, ובקרחת ובגבחת משום "תער לא יעבר ראשו", אבל על הזקן - אין חיב אלא על שבלת של זקן בלבד:

מסכת נגעים פרק חמישי

א. הלבדין והעורות והאהלין - הרי אלו מטמאין בנגעים. צמר הגמלים צמר הרחלים שטרפן זה בזה. רבי שמעון בן יהודה משום רבי שמעון אומר: הואיל וספק נגעים להקל, מחצה על מחצה - טהור:

ב. כל הבגדים, בין צבועין בידי אדם ובין צבועין בידי שמים - אין מטמאין בנגעים. השתי והעורב והעורות - פיוצא בהן. וכל הבתים בין צבועין בידי אדם ובין צבועין בידי שמים - מטמאין בנגעים; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: כל הבגדים, בין צבועין בידי אדם ובין צבועין בידי שמים - אין מטמאין בנגעים. וכל העורות והבתים, בין צבועין בידי אדם ובין צבועין בידי שמים - מטמאין בנגעים. רבי שמעון אומר בהם שלש מדות משום רבי עקיבא: כל הבגדים, בין צבועין בידי אדם ובין צבועין בידי שמים - אין מטמאין בנגעים. וכל

ז. הטולה מן המסגר בטהור ונראה נגע בכגד - שורף את המטלית. נראה במטלית - כגד הראשון ישרף, והמטלית - תשמש את עצמה בסימניו, וטעונו שרפה באחרונה. פשה המטלית - זה וזה ישרפו:

ח. שני בגדים המסגרין שנטלו מטלית מזה וטלה על זה, מטלית מזה וטלה על זה, ונראה נגע באחד מהן - הוא ומטליתו - ישרף. נראה באחד מן המטלית - כלן ישרפו:

ט. קיטי שיש בה פספסין צבועין ולבנים - פושין מזה לזה. ורבי נחמיה אומר: לעולם אין מטמאין בנגעים, עד שיהא באחד מן הלבן שלה שלש על שלש. הליצן שבפקעת - מצטרפין זה עם זה, ופושין מזה לזה:

י. שני דפי חלוק - מצטרפין זה עם זה, ופושין מזה לזה. אמר רבי נחמיה: במה דברים אמורים? בזמן שהן על גבי קירס, אבל פצען הפרן ועשאן אחד - אין מצטרפין זה עם זה, ואין פושין מזה לזה. והמסכת הפרוסה - הרי זה מצטרפת. רבי שמעון אומר: אם היתה מקפלת ומנחת, או שהיתה רצופה ככרים וכסתות - מצטרפת, ואם לאו אין מצטרפת: שתי, כל זמן שהוא עתיד לארג - חבור. גמר מלארג - אין טמא עד מקום שהוא עתיד לפצע:

יא. כגד שנראה בו נגע ועשאו שתי, שתי ועשאו כגד - נראה מתחלה. נראה נגע בנימין - הסדין טהור. פשה מנימה לנימה, מנימה לסדין - הנימין טמאה והסדין טהור. וכשהוא שורף את הכגד - שורף את הנימין עמו:

יב. חמר בטמאת מת מטמאת נגעים, שהכל מטמא במת, ואין הכל מטמא בנגעים, חבורן לטמאת מת, ואין חבורן לטמאת נגעים: חמר בנגעים, שהנגעים נוהגים בעצים ובאבנים ובעפר ובשתי ובערב, מה שאין כן בטמאת המת:

יג. כגד שנראה בו נגע בראש אחד, ובסוף השבוע נראה בראש השני - טמא משום פסיון, ובעורות - פושה מצד זה לצד זה. רבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקא אומר: חמת ותמל שנראה בהן נגע - מושיבן כדרך ורואה את נגעו. רבי אליעזר בן יעקב אומר: הברסין, והברדסין, והפימלאוש, והחמולות, והלבדין, והסגוסין, והכרים, והכסתות - אין מטמא בנגעים עד שיראו בארוג ובמוכין: כגד המסגר שצבעו, או שמכרו לנכרי - טהור. רבי אלעזר ברבי שמעון אומר: הרי הוא כהסגור: כגד המסגר שקצצו, עשאו מטלית שהן פחות משלש על שלש, והיה בהן אחת שיש בה שלש על שלש, ונראה נגע בזו שהיא שלש על שלש - היא טמאה בלבד. ורבי אלעזר ברבי שמעון אומר: כלם ישרפו:

מסכת נגעים פרק שישי

א. בית המנגע - לא היה ולא עתיד להיות. למה נכתב? אלא דרש וקבל שכו. רבי אלעזר ברבי צדוק אומר: מקום היה בתחום עזה, והיו קורין אותו 'חורבתא סגירתא'. רבי שמעון איש כפר עכו אומר: מקום היה בגליל והיו מצינין אותו, שהיו אומרים אבנים מנגעות היה בו, וירושלים אינה מטמאה בנגעים. אמר רבי יהודה: אני לא שמעתי אלא בבית המקדש בלבד:

ב. ואינה מביאה עגלה ערופה, ואין מודדין ממנה לחלל, ואינה נעשית עיר הנדחת. רבן גמליאל אומר: אף אין נעשה בה בן סורר ומורה, שנאמר (דברים כא, כ): "והוציאו אותו אל זקני עירו ואל שער מקומו" - פרט לירושלים שהיא של כל ישראל. אין מלינין בה את המת, ואין צוברין בתוכה עצמות אדם, ואין משפירין בתוכה בתים, ואין נותנין בתוכה מקום לגר תושב, ואין מקימין בה קברות חוץ מקברי בית דוד וקבר חלדה הנביאה, שהיו שם מימות הנביאים הראשונים. ואין מקימין בה אשפות, ואין עושין בה גנות ופרדסים, חוץ מגנת ורדים

(מו): "בְּדָד יִשָּׁב מַחוּץ לַמַּחֲנֶה מוֹשְׁבוֹ". רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֱלֵעָזָר אָמַר מִשּׁוּם רַבִּי מֵאִיר: אֵף עַל גְּסוּת הָרוּחַ נִגְעִין בָּאֵין, שְׁכָן מְצִינּוּ בְּעֵזְרָהוּ:

ז. עֶפֶר שְׁבִין אָבָן לַחֲכָרְתָּה וְנִרְאָה לְתוֹךְ הַבֵּית - הִיָּה קוֹלֶף עֵמוֹ. רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי יְהוּדָה אָמַר: אֵף מְקַרְקַע הַבֵּית. הִיָּה נוֹטֵל אֶת הָעֶפֶר שֶׁלֹּשׁ אֲצָבָעוֹת, שְׁנָאֲמַר (וַיִּקְרָא יָד, מֵא): "וְאֵת הַבֵּית יִקְצַע מִבֵּית סָבִיב". רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי יְהוּדָה אָמַר מִשּׁוּם רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: הַכְּהָה בִּשְׁנֵי וְהוֹלֵף לוֹ, קוֹלְפוֹ וְטַעוֹן צְפוּרִין. בֵּית שְׁנִירָא נִגַּע בְּמִזְרְחוֹ וְחִצְצוֹ, וְחִזֵּר וְנִרְאָה בְּמַעְרְבוֹ - נִדוּן כְּבֵית אֶחָד. חִצְצוֹ וְנִרְאָה בְּמִזְרְחוֹ, חִזֵּר וְנִרְאָה בְּמַעְרְבוֹ - נִדוּן כְּשְׁנֵי בָתִּים. נִרְאָה נִגַּע בֵּין נֶסֶר לְכַתֵּל, וּבֵין יְרִיעָה לְקוֹרוֹת - אֵין נִזְקָק לוֹ. סִלְקוּ - הָרִי הוּא כְּקִמְט שְׁנַפְשֵׁט, וְכַבִּית סְתָרִים שְׁנַתְּגִלָּה:

ח. חִמְרָ בְּחִלְצָה מִבְּנֵיתֶיךָ, וּבְנֵיתֶיךָ מִבְּחִלְצָה. חִמְרָ בְּחִלְצָה, אָבָן שְׁבֻזוּיֹת, בְּזִמָּן שֶׁהוּא חוֹלֵץ - חוֹלֵץ אֶת כְּלָהּ, בְּזִמָּן שֶׁהוּא נוֹתֵץ - נוֹתֵץ שְׁלוֹ וּמְנִיחַ אֶת שֵׁל חִבְרוֹ. חִמְרָ בְּנֵתִיצָה, נוֹתֵץ אֶת הָאֲבָנִים שֵׁישׁ בְּהֵן נִגַּע וְאֵת שְׂאִין בְּהֵן נִגַּע, וּבְחִלְצָה אֵינוֹ חוֹלֵץ אֶלָּא אֲבָנִים שֵׁישׁ בְּהֵן נִגַּע. אֵלוֹ וְאֵלוֹ מְטַמְּאִין בְּמַגַּע וּבְמִשָּׂא, וְאֵין מְטַמְּאִין בְּאָבָן מְסַמָּא, וּמִשְׁתַּלְחוֹת חוּץ לְכָל עִיר לְמִקְוֹם טָמֵא, וְאֵף עַל פִּי שְׁפוּנָה מִשֵּׁם אֲבָנִים - מְקוֹמָן טָמֵא: בֵּית הַמִּסְגָּר שְׁנִשְׁרוּ מִמֶּנּוּ אֲבָנִים - טְהוּרוֹת. שְׁנֵי בָתִּים מִסְגָּרִין, שְׁנִשְׁטַל אָבָן מִזָּה וּבְנָה בְּזָה, וְנִרְאָה נִגַּע בְּאַחַת מֵהֶן - הִיא טָמְאָה בְּלִבָּד. וְרַבִּי אֱלֵעָזָר בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר: אֲבָנִים כְּמַטְלִית:

מִסְכַּת נְגָעִים פֶּרֶק שְׁבִיעִי

א. הַבָּא כְּלוֹ נִגַּע - יִסְגִּיר. עֵמֵד בּוֹ שְׁבֹועַ אֶחָד - נוֹתֵן לוֹ שְׁבֹועַ שְׁנֵי. עֵמֵד בּוֹ שְׁנֵי שְׁבֹועוֹת, אוֹ שְׁכַנְס וּפְשָׁה בְּסוּף שְׁבֹועַ - הָרִי זֶה חוֹלֵץ אֶת כְּלוֹ. נִגַּע כְּשֵׁנִי גְרִיסִין בְּסוּף שְׁבֹועַ וּפְרַח בְּכָלוֹ - הָרִי זֶה חוֹלֵץ אֶת כְּלוֹ. אֵין מְחִיבִים אוֹתוֹ לְבָנוֹת אַחֵר תַּחֲתוֹ, וְלֹא עוֹד אֶלָּא

שֶׁהִיָּה שֵׁם מִימֹת נְבִיאִים הָרֵאשׁוֹנִים. וְאֵין עוֹשִׂין בָּהּ כְּבִשּׁוֹנוֹת, וְאֵין מוֹצִיאִין מִמֶּנָּה זִיזִין וּגְזוּטָרוֹת לְרִשּׁוֹת הָרַבִּים:

ג. בֵּית הַכְּנֶסֶת וּבֵית הָאֵשָׁה וּבֵית הַשְּׁתַּפְּיִן - הָרִי אֵלוֹ מְטַמְּאִין בְּנִגְעִים. בֵּית הָעֵגְלִיל הָעָשׂוּי כְּשׁוֹבֵף, דִּיגוּן, טְרִיגִין, וּפְנִטְיגִין - אֵין מְטַמְּאִין בְּנִגְעִים. בֵּית שֶׁהוּא בְּנוּי עַל אַרְבַּע קוֹרוֹת - אֵין מְטַמְּאִין בְּנִגְעִים. עַל אַרְבָּעָה עַמּוּדִים - מְטַמְּאִים בְּנִגְעִים. בֵּית שֶׁהוּא בְּנוּי מִלְמַטָּה סֹלַע וּלְמַעְלָה בְּנִין, מִלְמַטָּה אֲבָנִים וּמִלְמַעְלָה לְבָנִים - מְטַמְּאִין בְּנִגְעִים. בֵּית שְׁבִים - מְטַמְּאִין בְּנִגְעִים. בֵּית מִצְדוֹ אֶחָד עוֹבֵד כּוֹכְבִים וְצִדּוֹ אֶחָד יִשְׂרָאֵל, צִדּוֹ אֶחָד בְּאֶרֶץ וְצִדּוֹ אַחַת בְּחוּצָה לְאֶרֶץ - אֵין מְטַמְּאִין בְּנִגְעִים. הַבֵּית שְׁבִסְפִינָה - אֵין מְטַמְּאִין בְּנִגְעִים:

ד. עֲצִים כְּדִי לְתַן תַּחַת הַשְּׁקוּף, רַבִּי יְהוּדָה אָמַר: כְּדִי לְעֲשׂוֹת סַנְדָּל לְאַחֲרֵי הַשְּׁקוּף. עֶפֶר - כְּדִי לְתַן בֵּין פְּצִים לְחִבְרוֹ, וּבֵין אָבָן לְחֲכָרְתָּה. וְכַמָּה הוּא שְׁעוֹר אֲבָנִים? מִשּׁוּי שְׁנַיִם; דְּבָרֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֱלֵעָזָר:

ה. הַיְצִיעַ, וְהָאֲבוּס, וְהַמְּגָרָה - אֵין מְטַמְּאִין בְּנִגְעִים, וְאֵין מְצַטְרְפִין עִם הַנְּגָעִים, וְאֵין הַנְּגַע פּוֹשֵׁה לְתוֹכוֹ. וְכִשֶּׁהוּא נוֹתֵץ אֶת הַבֵּית - אֵין נִתְצִין עִמוֹ. הַעֲצִים וְהָאֲבָנִים וְהָעֶפֶר - מְטַמְּאִין וּמְצַטְרְפִין עִם הַנְּגָעִים, וְהַנְּגַע פּוֹשֵׁה לְתוֹכָן, וְכִשֶּׁהֵן נוֹתְצִין אֶת הַבֵּית - נוֹתְצִין עִמוֹ:

ו. כִּיֵּצֵד רְאִיתָ הַנְּגַע? בָּא אֲצִל כְּהֵן, וְאָמַר: "כִּנְגַע נִרְאָה לִי בְּבֵית". סֶפֶק יֵשׁ בּוֹ כְּשֵׁנִי גְרִיסִין, סֶפֶק אֵין בּוֹ, סֶפֶק יִקְרַק שְׁפִירְקִין וְאֲדַמְדֵם שְׁבָאֲדָמִים, סֶפֶק אֵינוֹ - טְהוֹר, וְאָמַר לוֹ הַכְּהֵן: "בְּנוּי! צֵא". הִיָּה בָּא אֲצִל כְּהֵן וְאָמַר לוֹ: "בְּנוּי! צֵא", וּפְשָׁפֵשׁ בְּעֵצְמָךְ וְחִזְרוּ בָךְ, שְׂאִין הַנְּגָעִים בָּאֵין אֶלָּא עַל לְשׁוֹן הָרַע, וְאֵין הַמְּקוֹם דֵּן אֶלָּא בְּהַתְרָאָה. חִזֵּר בּוֹ - טַעוֹן חִלְצָה, וְאֵם לָאוֹ - טַעוֹן נִתְצִיעָה. וְאַחֵר כֶּךָ בָּאֵין עַל בְּגָדָיו. חִזֵּר בּוֹ - טַעוֹן קְרִיעָה, וְאֵם לֹא - טַעוֹן שְׂרָפָה. אַחֵר כֶּךָ בָּאֵין עַל גּוּפוֹ. חִזֵּר בּוֹ נְטְהַר, וְאֵם לָאוֹ (וַיִּקְרָא יָג,

טמאתו. ורבי נחמיה מטהר עד שיכניס את כלה. וטהורה שהכניס ממנה שלש על שלש לבית טמא - נטמאה. רבי נחמיה מטהר עד שיכניס את רבה. וטמאה שהכניס ממנה אפלו כזית לבית טהור - טמאתו:

ז. המכניס ראשו ורבו לבית המנגע - טמאה. כלי חרס שהכניס אורו לבית המנגע - טמא. הספסלין והקתדראות שהכניס רבן לבית המנגע - טמאים:

ח. מי שנכנס לבית המנגע, וכליו מקפלין ומנחים על כתפיו, וסנדליו וטבעותיו בקמצו, והכניסן, הוא והן - טמאין מיד, ואם היה מלבש בהן - טהורין עד שישאח בכדי אכילת פרס. היה עומד בפנים, ופשט ידו לחוץ, ונתן לו חברו סנדלו וטבעותיו באצבעותיו, הוא והן - טמאין מיד, שאם מלבש בהן - טהור, עד שישאח בכדי אכילת פרס. היה עומד בחוץ, וסנדליו ברגליו וטבעתו באצבעו, ופשטן לפנים, רבי יהודה מטמא מיד, וחכמים אומרים: עד שישאח בכדי אכילת פרס. אמר לו לרבי יהודה: מה אם בזמן שכל גופו טמא, לא טמא את מה שעליו עד שישאח בכדי אכילת פרס, בזמן שאין כל גופו טמא, אינו דין שלא יטמא מה שעליו עד שישאח בכדי אכילת פרס! אמר להן רבי יהודה: מציינו שיפה כח הטמא להציל מכח הטהור:

ט. ישראל מקבלין טמאה ומצילין בגדים בבית המנגע. והבהמה והעובדי כוכבים - אין מקבלין טמאה, ואין מצילין בגדים בבית המנגע:

י. וכמה הוא פרס? חצי כפר משלש לקב, מיסב ואוכל בלפתן באכילה בינונית של כל אדם. ושלשה שעורין היה רבי אליעזר אומר בו: שתי ידות ממנו כמזון שתי סעודות לערוב, חציו נקרא פרס לאכול בבית המנגע, וחצי ממנו נקרא חצי פרס לפסל את הגויה:

יא. מצורע שנכנס לבית, כל הכלים ששם - הרי אלו טמאין מיד. אמר רבי יהודה: במה

אפלו נראה בו נגע ברוח אחת - הרי חולץ אותה הרוח, ואין מחיבים אותו לבנות אחרת תחתיה. אם בנאו ואחר כך נראה בו נגע - יראה פתחלה. אין הבית נתן, אלא החוזר אחר חליצה בלבד:

ב. בית הנתון, מציל על העצים ועל האבנים ועל העפר שהביא לו משבנאו, ואין מציל, לא על העצים, ולא על האבנים, ולא על העפר שבנאו עמו. רבי יהודה אומר: מלבן הבנוי על גביו - נותן עמו. אבניו עציר ועפריו - מטמאין כזית. רבי אלעזר בן חסמא אומר: במה שהן. עפר שרפתן - מטמאין בביאה. ורבי שמעון מטהר:

ג. המאהיל ידיו על האבן המנגעת, בין מלמעלה ובין מלמטה - טהור. ורבי שמעון מטמא. כפר תרומה לכרף בסיב או בנר, ונתון על גבי אבן המנגעת, בין מלמעלה בין מלמטה - טהור. ורבי שמעון מטמא: המכניס ידו לבית המנגע, ונגע בו מבפנים; רבי מטמא, ורבי אלעזר ברבי שמעון מטהר, עד שיכניס ראשו ורבו לתוכו. וכן היה רבי יהושע בן קרחה מטהר משום רבי אלעזר בן עזריה:

ד. בית המסגר - טמא מתוכו. והמחלט - מאחוריו ומתוכו, וזה וזה - מטמא בביאה, ואבנים שיש בהן נגע - מטמאות מאחוריהן:

ה. בית שהוא מסך על גבי בית המנגע, וכן אילן שהוא מסך על בית המנגע, נכנס לחיצון - טהור. אמר רבי אליעזר: אבן אחת ממנו מטמא בביאה, כלו - אינו מטמא בביאה. טמא עומד תחת האילן וטהור עובר תחת האילן - טמא. טהור עומד תחת האילן וטמא עובר - טהור, ואם עמד - טמא. וכן באבן המנגעת, הטהור עומד ונזרקו אבנים מנגעות תחת האילן - טהור, ואם נחו - טמא, שנאמר (ויקרא יג, מו): "מושבו טמא":

ו. טלית טמאה שיש בה שלש על שלש ואין בו כזית, והכניס רבה לבית טהורה -

בבתיים - טמא, והפסיון הרחוק בבתיים - טמא, והפורח בבתיים - טמא, ומשתלח חוץ לכל עיר ואדם אלא חוץ לעירות חומה, ואין להן טהרה מטמאָתן. הלוקח בית מן הנכרי - יראה כתחלה, מה שאין כן באדם:

טז. חמר בבגדים שאין בבתיים, ובבתיים שאין בבגדים. חמר בבגדים, שהעומד שני שבועות בבגדים - ישרף, והפושא בראשון - ישרף מיד, ומטמא כגריס, ומטמא בשתי וערב, מה שאין כן בבתיים. חמר בבתיים, שבבתיים נזקקה להן שלשה שבועות, ומטמא צבועין, וטעונין צפורין, מה שאין כן בבגדים:

מסכת נגעים פרק שמיני

א. אין מצורע מטהר מצורע אחר, אבל נשאל הוא על הטמאה ועל הטהרה. הכל כשרין לטהר את המצרע, ואפלו זב, ואפילו טמא-מת. וכשם שמצוה לטהר - כך מצוה לטמאן. וכהן שטמא - מצוה לטהר, שנאמר (ויקרא יג, ט): "לטהרו או לטמאו", בארץ ובחוצה לארץ:

ב. אזוב הכשר לחטאת - כשר למצרע. הזה בו לחטאת - כשר למצרע. רבי אליעזר אומר: "עץ ארז ואזוב ושני תולעת" (ויקרא יד, מט) האמור בתורה - שלא נעשתה בהן מלאכה:

ג. אמר רבי יהודה: שבתי היתה, והלכתי אצל רבי טרפון בביתו, אמר לי: 'יהודה בני! תן לי סנדלך, ונתתי לו. פשט ידו לחלון ונתן לי מקל. אמר לי: 'בני! בזו טהרתי שלשה מצרעים', ולמדתי בה שבע הלכות, שהן של ברוש, וראשה טרוף, ארקה אמה, ועביה כרביע כרע המטה, חלוק לאחד, ושנים לארבעה, מזין ושניין משלשלין ומטהרין, בפני הבית ושלא בפני הבית, ומטהרין בגבולין.

ד. היתה מביא שתי צפרים דרור, ואלו הן: הדרות בעיר. רבי שמעון אומר: אלו הקפלאות. שחט את אחת מהן "אל כלי

דברים אמורים? בזמן שנוכנס ברשות, אבל נכנס שלא ברשות, כל הכלים ששם - טהורים עד שישישה כדי הדלקת הנר. כלים התלוין בכתל למעלה מעשרה טפחים - טהורין; דברי רבי מאיר. רבי שמעון אומר: למעלה מארבע אמות. רבי יוסי ברבי יהודה אומר: כלים הטמונין בקרקע הבית למטה משלש אצבעות - טהורין. רבי יהודה אומר: השדה ותבה ומגדל שבבית המנגע, אף על פי שהן מכסין, כלים שבתוכן - טמאים:

יב. הבור והדות שבבית המנגע, אף על פי שמגלים - כלים שבתוכן טהורים. רבי יוסי אומר: כל המציל בצמיד פתיל שבאהל המת - מציל מכסה בבית המנגע. כל המציל מכסה באהל המת, אפלו מגלה בבית המנגע - טהור. רבי מאיר אומר: בית המנגע כאהל המת, המציל בצמיד פתיל באהל המת - מציל בצמיד פתיל בבית המנגע, וכל המציל מכסה באהל המת - מציל מכסה בבית המנגע:

יג. חמר באדם מה שאין בבגדים, וחמר בבגדים מה שאין באדם. חמר באדם: שבאדם סימני טמאה לטמא בשער לכן ובמחיה, ולטמא בתחלה, ולטמא בארבע מראות, זו על גבי זו, ולטמא בפיתוף, וחיב קרבן, וטעון צפורין, מה שאין כן בבגדים:

יד. חמר בבגדים, שהעומד בשני שבועות בבגדים - טמאים, והפסיון הרחוק בבגדים - טמאין, והפורח בבגדים - טמאין, ומשתלחין מכל עיר, ואדם - אלא חוץ לעירות המקפות חומה, ואין להן טהרה מטמאָתן. הלוקח בגד מן הנכרי - יראה כתחלה, מה שאין כן באדם:

טז. חמר באדם שאין בבתיים, ובבתיים שאין באדם. שבאדם: סימן טמאה לטמא בשער לכן ובמחיה, ומטמא בתחלה, ולטמא בארבע מראות זו על גבי זו, ולטמא בפיתוף, ומטמא כגריס, ומטמא בארץ ובחוצה לארץ, וחיב בקרבן מה שאין כן בבתיים. חמר בבתיים: שהעומד שני שבועות

תּוֹסֶפֶת

הַשָּׁלֵם

חָרַשׁ עַל מַיִם חַיִּים” (ויקרא יד, ה). חָפַר וְקָבְרָה לְפָנָיו - אָסוּר בַּהֲנָאָה. טָבַל וְהִזָּה שְׁבַע פְּעָמִים עַל אַחוֹרֵי יָדוֹ שֶׁל מְצוֹרֵעַ, וַיִּשׂ אוֹמְרִים: עַל מַצּוּחוֹ. וְאִם הִזָּה עָלָיו מִכָּל מְקוֹם - יֵצֵא. וְכֵן הָיָה מִזֶּה עַל הַשְּׁקוּף שֶׁל הַבַּיִת מִבְּחוּץ, וְאִם הִזָּה עָלָיו מִכָּל מְקוֹם - יֵצֵא. שְׁלַחָה וְחוֹזְרָה - מִתְּרַת בְּאֶכִילָה. וְכִשְׂרָה לְטָהָר מְצוֹרֵעַ אַחֵר, אָפְלוּ שֵׁשׁ וְחֲמֵשׁ פְּעָמִים, מִתְּרַת בְּאֶכִילָה, וְכִשְׂרָה לְטָהָר זוּ בְּמַצָּרַע אַחֵר:

י. כָּל הַסְּמִיכוֹת שֶׁבְּמִקְדָּשׁ - תִּכְרַף לְסַמֵּיכָה שְׁחִיטָה, חוּץ מִזֶּה שֶׁהִיְתָה בְּשַׁעֲרֵי נִקְנוֹר. כָּל הַסְּמִיכוֹת שֶׁבְּמִקְדָּשׁ - הָיוּ לְצִפּוֹנוֹ שֶׁל מִזְבֵּחַ, חוּץ מִזֶּה שֶׁהִיְתָה בְּשַׁעֲרֵי נִקְנוֹר, שֶׁלֹּא יוּכַל לְכַנֵּס בְּעִזְרָה עַד שִׁזְרַק עָלָיו מִדָּם חֲטָאתוֹ וְאָשָׁמוֹ:

יא. הַקְּדִים עוֹלְתוֹ לְחֲטָאתוֹ - מֵה שֶׁשְׁעוּי עֲשׂוּי. הַקְּדִים עוֹלְתוֹ לְאָשָׁמוֹ - עוֹלָה לְגַבִּי מִזְבֵּחַ וְטַעוֹן נִסְכִּים, אֲלֵא שֶׁלֹּא עָלוּ לְבַעֲלִים לְשׁוּם חוֹבָה. הַקְּדִים חֲטָאתוֹ לְאָשָׁמוֹ - תֵּעָבֵר צוֹרְתוֹ וַיֵּצֵא לְבַיִת הַשְּׂרָפָה:

ה. רַבִּי יוֹסִי הַגְּלִילִי אוֹמֵר: רִיִּסֵי עֵינָיו אֵין צָרִיף לְגַלְחָה. גִּלַּח וְשִׁיר שְׁתֵּי שַׁעֲרוֹת בְּתַגְלַחְתּוֹ הִרְאִישׁוֹנָה, וְחוֹזֵר וְגִלְחָן בְּתַגְלַחְתּוֹ שְׁנִיָּה - לֹא עֲלָתָה לוֹ שְׁנִיָּה, אֲלֵא תַגְלַחְתּוֹ הִרְאִישׁוֹנָה בְּלִבָּד:

ו. תַּגְלַחַת שֶׁל מְצוֹרֵעַ - טְבִילָתוֹ מְעַכְבֵּתוֹ, וְשָׂאֵר כָּל מַעֲשָׂיו - אֵין מְעַכְבִּין. שְׁחִיטַת צִפְרִים וְהוֹזָאתוֹ וְתַגְלַחְתּוֹ - בַּיּוֹם. וְשָׂאֵר כָּל מַעֲשָׂיו - בֵּין בַּיּוֹם וּבֵין בַּלַּיְלָה. אֵלוֹ - בְּאֲנָשִׁים. וְשָׂאֵר כָּל מַעֲשָׂיו - בֵּין בְּאֲנָשִׁים בֵּין בְּנָשִׁים. אֵלוֹ - בְּכַהֲנִים. וְשָׂאֵר כָּל מַעֲשָׂיו - בֵּין כַּהֲנִים בֵּין בַּלְוִיִּם בֵּין בְּיִשְׂרָאֵלִים:

ז. מְצוֹרֵעַ - מִתֵּר בְּתַשְׁמִישׁ הַמְּטָה בְּמִי גָמְרוּ, וְאָסוּר בְּמִי סָפְרוּ. רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אִם בְּמִי סָפְרוּ אָסוּר, קָל וְחֲמֵר בְּמִי גָמְרוּ. אָמַר רַבִּי חִיָּא: אִמְרַתִּי לְפָנָי רַבִּי, לְמַדְתָּנִי רַבְּנֵי שְׁלֵא הָיָה יוֹתֵם לְעִזְיָה אֲלֵא בְּמִי חָלוּטוֹ. אָמַר לוֹ: אַף אֲנִי כִּף אִמְרַתִּי:

ח. שְׁתֵּי צִפְרִים שֶׁל מְצוֹרֵעַ שִׁמְתָה אַחַת מֵהֶן, או שְׂכַרְחָה, או שְׁנַעֲשַׂת טְרָפָה - יִקַּח זוּג לְשְׁנֵיהֶן. שְׁחַט אַחַת מֵהֶן, וְנִמְצְאָת שְׁנֵיהֶן שְׁלֵא דְרוּר, או טְרָפָה - שְׁתֵּיהֶם מִתְּרוֹת, וַיָּבִיא שְׁתֵּים בְּתַחֲלָה. שְׁחָטָה וְמִתָּה חֲבָרְתָּה, או שְׁנַעֲשִׂית טְרָפָה - שְׁתֵּיהֶן אָסוּרוֹת, וַיָּבִיא שְׁתֵּים בְּתַחֲלָה. שְׁחָטָה שְׁלֵא עֵץ אָרוֹ וְאִזּוּב וְשְׁנֵי תוֹלַעַת, רַבִּי אוֹמֵר: הוֹאִיל וְהִקְצָה לְמַצּוֹתָה - אָסוּרָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: הוֹאִיל וְנִשְׁחָטָה שְׁלֵא כְּמַצּוֹתָה - מִתְּרַת:

ט. מְצוֹרֵעַ טוֹבֵל בְּלִשְׁכַת הַמְּצַרְעִים, וְכֹא וְעוֹמֵד בְּשַׁעֲרֵי נִקְנוֹר, רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אֵין

<p>5</p> <p>ראשון Sunday</p> <p>הדלקת הנרות 9:36 Candle Lighting</p>	<p>ו</p> <p>6</p>		<p>א דשבועות 1st Day Shavuots</p> <p>עלות השחר _____ 4:13 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:34 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:01 שקיעה _____ 8:23 בבלי: יבמות צ • ירושלמי: שבועות כ • תוספתא: נגעים ב ב"ך: רות ב-ג • רמב"ם: כלים יא</p>
<p>6</p> <p>שני Monday</p> <p>זמן מוצי"ט 9:37 Yom Tov Ends</p>	<p>ז</p> <p>7</p>		<p>ב דשבועות, יזכור 2nd Day Shavuots / Yizkor</p> <p>עלות השחר _____ 4:13 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:34 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:01 שקיעה _____ 8:24 בבלי: יבמות צא • ירושלמי: שבועות כא • תוספתא: נגעים ג ב"ך: רות ד - איכה א • רמב"ם: כלים יב</p>
<p>7</p> <p>שלישי Tuesday</p>	<p>ח</p> <p>8</p>		<p>אסרו חג</p> <p>עלות השחר _____ 4:13 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:34 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:01 שקיעה _____ 8:25 בבלי: יבמות צב • ירושלמי: שבועות כב • תוספתא: נגעים ד ב"ך: איכה ב-ג • רמב"ם: כלים יג</p>
<p>8</p> <p>רביעי Wednesday</p>	<p>ט</p> <p>9</p>		<p>עלות השחר _____ 4:12 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:34 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:01 שקיעה _____ 8:25 בבלי: יבמות צג • ירושלמי: שבועות כג • תוספתא: נגעים ה ב"ך: איכה ד-ה • רמב"ם: כלים יד</p>
<p>9</p> <p>חמישי Thursday</p>	<p>י</p> <p>10</p>		<p>עלות השחר _____ 4:12 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:34 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:01 שקיעה _____ 8:26 בבלי: יבמות צד • ירושלמי: שבועות כד • תוספתא: נגעים ו ב"ך: קהלת א-ב • רמב"ם: כלים טו</p>
<p>10</p> <p>ששי Friday</p> <p>הדלקת הנרות 8:08 Candle Lighting</p>	<p>יא</p> <p>11</p>		<p>עלות השחר _____ 4:12 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:34 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:01 שקיעה _____ 8:26 בבלי: יבמות צה • ירושלמי: שבועות כה • תוספתא: נגעים ז ב"ך: קהלת ג-ד • רמב"ם: כלים טז</p>
<p>11</p> <p>שב"ק Shabbos</p> <p>זמן מוצי"ק 9:40 Shabbos Ends</p>	<p>יב</p> <p>12</p>		<p>נשא, פרק א</p> <p>עלות השחר _____ 4:12 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:34 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:01 שקיעה _____ 8:27 בבלי: יבמות צז • ירושלמי: שבועות כו • תוספתא: נגעים ח ב"ך: קהלת ה-ו • רמב"ם: כלים יז</p>

ווען דו וועסט מחזק זיין א מענטש צו דינען דעם דעם אייבערשטן, וועט ער
 דיר לייב האבן.

(ספר המדות אות אהבה סיון ז')